



روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ایران

شامل: متن قوانین - تصویبنامه ها - صورت مفصل مذاکرات مجلس شورای ملی - اخبار رسمی - فرامین - انتصابات - آئین نامه ها - بخش نامه ها - آگهی های رسمی و قانونی - سؤالات

سال پنجم - شماره ۱۲۷۸

صفحه ۴۶۲۰

۵ شنبه ۱۶ تیرماه ۱۳۲۸

میرزا قاسمی

دوره پانزدهم قانونگذاری

شماره مسلسل ۱۷۴۷

روزنامه یومیه

فهرست مندرجات

صورت مشروح مذاکرات صد هشتاد و چهارمین جلسه دوره پانزدهم از صفحه ۱ تا ۱۶ آگهی های رسمی ۱۷

۲- بیانات آقایان: دکتر بقائی، وزیر فرهنگ، مخبر کمیسیون بودجه و دکتر متین دفتری در بودجه.

دکتر بقائی - بنده دیروز داشتم این موضوع سفارش شکر را بامریکا توضیح میدادم که جلسه از اکثریت افتاد نتوانستم بقیه مطالب خودم را خدمت آقایان محترم عرض کنم عرض کردم که وزارت دارائی ۱۰ هزار تن شکر یا ۹۰۰۰ تن شکر بیک کمپانی امریکائی سفارش میدهد و چون معاملات قند و شکر از مجرای بانک ملی انجام میگردد یعنی بانک ملی خودش کاری نمیکند، فقط واسطه معامله است، بیانک ملی مینویسند که پول این را حواله بدهید بفلان بانک که شعبه بانک شاهی است در نیویورک (یکی از نمایندگان - بکفوری بلند تر بفرمائید) معذرت میخواهم چون کسالت دارم، عرض کردم که از بانک وقتی که این پول را حواله میدهند اشتباهاً شعبه بانک دیگری که طرف خود بانک ملی بوده حواله داده میشود نه بانجامی که وزارت دارائی تقاضا کرده بود، بعداً از خود کمپانی چون جواب قبول ایران رسیده بود و اعتبار کرده بود بامضای ایران کشتی کرایه کرده و شروع کرده بعمل شکر برای ایران در این ضمن آن شرکت «لیتل اند کریستن» تلگرافی میکند بدولت ایران که من یکمقداری قندهم دارم، اگر لازم دارید مذاکره کنیم و راجع بقیمتش صحبت کنیم وزارت دارائی مینویسد بانکم ملی ایران که جواب بدهد ما قند لازم نداریم از بانکم ملی ایران وقتیکه این موضوع رامیخواهند تلگراف کنند تلگراف میکنند لازم نیست عطف بشماره... در اینجا میبایستی تقاضای فروش قند کمپانی را ذکر کند بجای آن شماره که ماند شکر را ذکر میکند (یعنی ظاهرآ اشتباه شده است) (یکی از نمایندگان) تعمد دارند (و وقتیکه این تلگراف میرسد بان کمپانی و میبیند که یک ضرر هنگفتی نصیبش خواهد شد فوراً

مذاکرات مجلس

جلسه ۱۸۴

صورت مشروح مذاکرات جلسه روز ۴ شنبه پانزدهم تیر ماه ۱۳۲۸

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مشروح مجلس.
- ۲ - بیانات آقایان: دکتر بقائی، وزیر فرهنگ، مخبر کمیسیون بودجه و دکتر متین دفتری در بودجه.
- ۳ - ختم جلسه.

سه ساعت و نیم قبل از ظهر مجلس بریاست آقای رضا حکمت تشکیل گردید

۱ - تصویب صورت مشروح مجلس

خودداری و به بودجه پرداخته میشود چون در نظامنامه این نکته تصریح شده است که ۴ نفر در اول هر جلسه میتوانند بعنوان نطق قبل از دستور صحبت کنند و بنده هم هیچوقت قبل از دستور صحبت نکرده ام و هیچوقت هم داوطلب نیستم که صحبتی بکنم (احسن) ولی چون بعضی مواضع و بعضی مطالب هست که بایستی بعرض مجلس برسد من جمله آقای ابتهاج بمقام نماینده کمی و قانونگذاری ایران دیشب در روزنامه کیهان توهین کرده است در جواب ایشان میخواستم عرض کنم که ایشان کوچکتر از آنست که بتواند یک نماینده ملی را تحت تعقیب قرار بدهد.

رئیس - البته نطق قبل از دستور اگر مطالب مهمی نماینده داشته باشد با اجازه مجلس ممکن است گفتن موقتا یکی دوسه جلسه که بودجه مطرح است نطق قبل از دستور نشود دیگر اعتراضی بصورت مجلس نیست؟ آقای دکتر بقائی بفرمائید

رئیس - نسبت بصورت جلسه قبل اعتراضی نیست؟
دهقان - بنده اعتراض دارم.
رئیس - بفرمائید.
دهقان - اظهاراتی که یکی دو نفر از ناطقین در این جا راجع به جاسوسان و خائنین حزب توده کردند که مورد استناد بعضی از روزنامه های بیگانه واقع گردیده خواستم عرض کنم که این مطالب صحبت خصوصی خودشان است و ربطی بملت ایران و مجلس - شورای ملی ندارد - متأسفانه در باره این خائنین از طرف محاکم نظامی کمال ارفاق هم شده است و اگر در کشور های دیگر بودند کمترین مجازاتشان اعدام بود (صحیح است)

رئیس - این اعتراض بصورت مجلس نبود نسبت بصورت مجلس اعتراضی دارید؟ آقای مکی.
مکی - بله در جلسات گذشته آقای رئیس فرمودند که در جلسات آینده از نطق قبل از دستور

عین مذاکرات مشروح یکصد و هشتاد و چهارمین جلسه از پانزدهمین دوره قانونگذاری

اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس ۱ . ۵ . ۱

اندام میکند و آن شکری را که در حال بازگویی بوده مفرودند بدولت یا کستان و بدولت ایران هم اطلاع میدهند که شادالوا حق نداشتیم ما را که قبول کرده بودید فسق بکنید و من میبایستی دوست سبدهزار تومان از شما تقاضای خسارت بکنم ولی چون من موفق شدم که این شکر را بدولت یا کستان بفروشم فقط ۲۴ هزار دلار از شما تقاضای خسارت میکنم البته چون در مملکت مارا بچ هست که همه میگویند الا اناس محل السهو والسهو این هم جز اشتباه است این دوتا اشتباهی که از طرف آن متصدی بانکهای شده البته نتیجه اشرا خود آقایان حدس میزنند چقدر مهم است حد اقلش اینست که الان آن کتیبانی از دولت ۲۴ هزار دلار تقاضای خسارت دارد. این را اشتباه کرده و بجای اینکه این شماره را بنویسد آن شماره را نوشته اند. در صورتیکه این قبیل اشتباهات بطور تصادف وانمود میشود همانطوریکه دیروز عرض کردم تصادف رایک عده زیادی از حکما بهش قائل نیستند ولی دو تا اشتباه که هر دو تا بضر ایران و باینصورت باشد که توسط یک شخص هم انجام بگیرد این را نمیتوانیم تصادف بدانیم. راجع بموضوع شکر صحبت های دیگری هم بنده داشتم که دیروز میخواستم در مجلس عرض کنم ولی بعد از آنکه جلسه ختم شد بنده آن صحبتها را خدمت جناب آقای گلشایان عرض کردم و چون ایشان وعده دادند که رسیدگی کنند و بنده چون مقصودم این نیست که صحبت را اینجا طولانی بکنم باین جهت از عرض آنها خودداری میکنم تا ببینم نتیجه تعقیب و اقدامات آقای گلشایان چه خواهد بود یک موضوع دیگری هم که بنده میخواهم اشاره کنم بکنم اینست که وقتی من صحبت از صورت درآمد کردم و صورت مخارج که وزارت دارائی بعد از دو سال که ما در کمیسیون بودجه تقاضا میکردیم موفق نشده بودند بنده آقایان خاطرشان هست که دیروز جناب آقای گلشایان این صورت را برای بنده فرستادند بنده خیلی میل داشتم که این صورت را مطالعه کنم و یک نظر ایستای حضور محترم آقایان عرض کنم ولی متأسفانه بعلم کسالتی که داشتم دیشب بهیچوجه موفق نشدم که اینکار را انجام بدهم. فقط دو قلمش را تطبیق کردم با بودجه تقدیمی و این جا فقط تعجب خردم را باید عرض کنم. در این صورت درآمد منابع که وصولی کشور در یک ساله ۳۲۶ هست قلم اولش را میخواهم مالیات املاک مزروعی جمع کل وصولی دولت در سال ۱۳۲۶ - ۱۳۲۷ و ۱۴۸۶۰۰۰۰۰ ریال است در سال ۱۳۲۷ - ۱۳۲۸ و ۱۴۷۰۰۰۰۰ ریال است پس مامی ببنیم در حدود ۲۳ میلیون ریال در ۱۳۲۷ کمتر از ۲۶ وصولی داشته اند معدنک برای ۱۳۲۸ ۲۰۰ میلیون ریال پیش بینی کرده اند، در صورتیکه اگر در نظر بگیریم ممیزی ۱۳۱۴ و تفاوتی کدر قیمت اجناس و همه چیز حاصل شده است دولت میبایستی اقلا در سال از این باب چهار صد میلیون ریال درآمد داشته باشد و بنده نمیدانم چه جور عمل میکنند که از نصف آن مبلغ هم کمتر و تقریباً ثلث آن مبلغ را در آمد دارد معدنک هم در پیش بینی در آمدش دو برابر آنچه را که فکر میکنند میخواهند بآن شمر بپایان بدهند که بگویند ببینید ما برخلاف اصول مجا که کردند، بله باین هم جواب میدهند. بهر چیز دیگری

هم جواب میدهند جناب آقای دکتر معظمی بنده تنها چیزی که دیدم زحمتیکه کمیسیون بودجه کشیده در هر ض چهارماه مطالعه فقط پیش بینی درآمد یک قلم را بجای ۲۴۰ میلیون گفتند نخبیر شما ۳۱۱ میلیون پیش بینی کنید ولی ممکن بود کمیسیون بودجه این پیش بینی در آمد را برای سایر اقلام هم همینطور بالا برد و بگوید شما برای انحصار دخانیات بجای یک میلیارد هشتصد میلیون، پنج میلیارد و نه صد میلیون پیش بینی کنید آنوقت با این ترتیب که چند قلم اضافه میشد میدیدیم که الحمدالله بودجه ما دخل و خرجش یکسان بوده است ممکن بود (امیر تیمور - کاملاً صحیح است) (دکتر معظمی - صحیح نیست الان عرض میکنم) این صحیح است جناب آقای امیر تیمور برای بنده بسیار قیمتی است جناب آقای دکتر معظمی چون ایشان ۲۰ سال است در کمیسیون بودجه بودند تجربه شان از بنده و شما در امر بودجه خیلی بیشتر است کاملاً بجهتاش وارد هستند و ایشان در درجه بهتر میتوانند بفهمند. چون در کمیسیون بودجه با هم بودیم و تقاضای این صورت ریز را با هم کردیم، البته جناب عالی میتوانید جواب بدهید جناب آقای دکتر معظمی بنده منکر نیستم (دکتر معظمی - در دو ماه اول سال عوائد گمرک دو مقابل شده تمبرش هم زیاد میشود) پس دیروز با نظریات خود باین نتیجه رسیدیم و این چند کلمه را از لحاظ سیاق عبارت از آقایان محترم اجازه میخواهم تکرار کنم. تمام این حرفها بمصدق آواز دهل شنیدن از دور است برای فریب دادن و سرگرم کردن ملت فقیر و مسکین و بیچاره ایران و همینطور مبارزه سطحی با ترویج و رسوخ افکار مسوم اشتراکی است و در حقیقت اساس محکمی ندارد و بقصد من اینطرز عمل کاملاً نقض غرض است خلاصه ما کارهای بسیار مفید و بسیار مؤثر عمرانی که بچشم دیده شرد و باری از دوش ملت بردارد و با لغت و مسرت دل اهالی مملکت حس بشود لازم داریم نه حرف و سازمان و مشاوره و مصاحبه و نطق و دستور و غیره، عمل مثبت عمل عمل مؤثر، ایجاد کار، رفع مظالم مبارزه با دزدی و ارتشاء. آیا چنین کارهایی در حساب دولت فعلی وجود دارد یا خیر؟ متأسفانه باید اذعان کرد که خیر. ملتهای بزرگ دنیا زمام امور خود را بدست عناصری میسازند که دلسوز ملت باشند و جنبه خلاقیت در کارها و ابتکار زیاد داشته باشند. بدخترانه حکومتهای ما بدست کسانی است که ابتکارشان فقط در حدود اعلامیه ها و گریه کردن برای مردم ایران است. آقایان محترم این اعلامیه اخیر جناب آقای نخست وزیر در روزنامه ها ملاحظه فرموده اند که نوشته اند در این هوای گرم تابستان در ایام متبر که ماه رمضان، مردم بیچاره در آفتاب سوزان میروند و در دکانها میبایستند و شکر گیر نمی آورند. و مردم البته این اعلامیه ما را گرفته اند و بجای شکر توی چایی میریزند و میخورند (عباس مسعودی - تمام شد آقای) این تنها کاری است دولت کرده باید بآنها گفت باید پیش از آنکه اینطور بشود شما میبایستی فکر کنید اینها تماشاها مسئولند از شخص نخست وزیر تا پائین ترین عضو همه مسئولند این هنر نشده که وقتیکه مردم به بیچارگی افتادند بگویند ما تعقیب میکنیم تازه تعقیبش هم بنده بآقایان قول میدهم که بجائی نخواهد رسید برای اینکه آن دزدان کردن کلفت اگر بفرض معال تعقیب هم

سال پنجم شماره ۱۲۷۸ مذاکرات مجلس

بشوند، بفرض معال عرض میکنم این را باز اجازه میخواهم این جمله معتزله را عرض کنم: خیلی سر آقایان را درد آورد - وحال خودم خوب نیست. عرض کنم یکرور در یاز سال شرفیاب بودم خدمت اعلیحضرت همایونی فرمودند که بدبختی این مملکت اینست که در ملی تاریخش هرگز یک دزد بجرم دزدی تعقیب نشده اگر یک دزدی را هم تعقیب کرده اند بعنوان دزدی فقط منظور سیاسی در کار بوده است. اینقسمت را اعلیحضرت فرمودند. بعد از مدتی آقای امانپور که آقایان میدانند آن اختلاسات را کرده بود علت محکومیتش هم این بود بنده خودم از قضات آن محکمه شنیدم در محکمه استیفاء که گفت پرونده باندازه ای مقضض است که با وجود تمام فشاری که از اطراف میرسد با وجود آنکه آقایان خاطرشان است این شخص چهار تاروز نامه در تهران راه انداخته بود که دادگستری وسایر مصادر را تحت نفوذ قرار بدهد با وجود این پرونده اش گفت باندازه ای مقضض بود که نتوانستیم تیرمه کنیم خوب ما خوشحال شدیم و من پیش خودم گفتم که الحمدالله پس از شش هزار سال یک دزدی فقط بجرم دزدی محکوم شد یکرور شنیدم که این را بخشیدند بنده مخصوصاً برای همین امر شرفیات شدم حضور اعلیحضرت همایونی و معلوم شد که وزارت عدلیه ضمن دوست تاسم که عفو میدهد اسم اینرا هم گذاشته آن لاهها، خوب عفو شده. حالا هم بشما میگویم اگر بفرض معال اتفاقی افتاد یک دزدی تعقیب شد و محکوم شد آخرش یکرور می بینم که عفو شد. این بربر گردندارد بنا بر این این بودجه باین جدول و باین اقلام برای حفظ ظاهر است برای اینست که در محافل بیکانه گفته نشود دولت و مجلس ایران چند سال است نتوانسته اند بودجه خود را تنظیم کنند و به تصویب برسانند حالا ما میخواهیم برای ترمیم این اظهار نظر از لحاظ حفظ آبرو و ظاهر سازی در خانه خراب خود را آب و جارو کنیم اگر چه درون خانه خراب باشد. خیر آقایان محترم این کارها صحیح نیست این اظهارات در ده های ملت را علاج نمیکند اینکارها اساسی و دنیا پسند نیست و مقرون بصلاح و صرفه ملت و سر بلندی ایران نمیباشد باید ترس و احتیاط و خود پرستی را کنار گذاشت باید فدا کاری کرد باید جسارت داشته باشیم و حقوق خودمان را بگیریم. اینجانب با تصویب بودجه به اینصورت جداً مخالفم و با توجه آقایان محترم بمطالب و تحلیل مفصلی کا از معایب لایحه بودجه بعمل آمد اعتراضات خود را خلاصه میکنم اولاً در دومقدمه لایحه دولت و گزارش بودجه کاملاً اذعان شده است که بودجه بنحو بسیار ناقصی تنظیم شده و با تمام واقع وفق نمیدهد ثانیاً عدم تعادل بودجه با کسر اقلا ۰.۴۵ با آن توضیحاتی که عرض کردم کاملاً عیان است و مورد اعتراف دولت نیز میباشد و ملت ایران هرگز نمیتواند بر رفع این نقائص و تأمین کسری مهم بودجه بوعده و وعید دولت خیلی اعتماد داشته باشد زیرا دولت فعلی با روش کنونی قادر بانجام وعدههای خود نخواهد بود و اصلاً عادت نکرده اند که بوعده های خود وفا کنند بطوریکه آقایان ملاحظه میفرمایند همین آقایان وزیرانی که الان هم در مجلس تشریف ندارند در اکثر دولتها شرکت داشتند و همواره وعده های مفصلی برای بهبود اوضاع و استیفای حقوق ایران داده اند و مع التأسف نتیجه ای از این همه وعده ها

مذاکرات مجلس صفحه ۴۹۲۷

تاکنون مشهود نگردیده است. مخصوصاً این دولت حاضر که محیط بسیار مساعدی برای انجام عمل مثبت و کارهای اساسی سریع داشته و کاری انجام نداده چه در مسائل خارجی و چه در مسائل داخلی و خیلی زندگی مردم بدتر از همیشه است و در مسائل خارجی که سرشکسته تر از هر موقع دیگر هستیم در صورتیکه با موقعیت امروز جهانی اگر دولت با شهامتی پیدا میشد که جداً اراده کار داشت حتی اگر با اولتیماتوم هم حقوق حقه ایران را مطالبه میکرد قطعاً نتیجه میگرفت. ثالثاً تصویب لایحه بودجه باین وضع بعنوان ننگ بزرگی برای مجلس ۱۵ درج خواهد شد (یکی از نمایندگان - از یکدوازدهم بهتر است) میدانند آقایان الحمدالله احتیاج زیادی هم نداریم زیرا با تصویب این لایحه بسیاری از عملیات غیرقانونی دولتهای سابق و لاحق و تصدیقات مضر و بی تعقل آنها را تصدیق و تصویب نمینمایند و این عمل با آن فریاد هائی که در ابتدای این مجلس بر علیه بعضی تصویبات ما شنیده میشد گویا قدری منافات هم داشته باشد. در عین حال پس از تصویب بودجه دولت کاملاً از مجلس مستغنی میگردد و ممکن است یک فترت طولانی ایجاد شود (مکی - مصوب تصویب نامه ها انجام شود (حاذقی - فال بد نزدیک) بله میبینم آقای حاج حاذقی میبینم. چه میگوید فال بد نزدیک. چنانچه دیده ایم تجربه های تلخ آن روز هنوز گریبانگیر ماست و دولتها هم دیده اند که هر تصویب نامه غلطی که بگذرانند کسی را با ایشان کاری نخواهد بود. مثلاً ممکن است بموجب همین فترت دولت تصویب نامه ای بگذرانند پشتوانه اسکناس را تقلیل بدهد و اسکناس منتشر بکند البته لایحه نشر اسکناس را آقایان خاطرشان هست دولت دست بر نداشته از این لایحه اسکناس و بنده مجبورم بر خلاف آن دفاع شدیدی که جناب آقای و کیلی اینجا کردند بفتح لایحه مجبورم عرض کنم چون من حساب زندگی را دارم نسبت به اسفند ماه تا کنون بنده ماهیانه ۹۰ تومان اضافه خرج پیدا کرده ام در صورتیکه هیچ رقم زیادی در زندگی من وارد نشده است حالا میگویند صادرات ارزان شده است واردات چه جور شده است اینها را بنده نمیدانم من میبینم که در ماه ۹۰ تومان اضافه خرج پیدا کرده ام و این اضافه خرج برای هر ایرانی هست آقایان نباید گول بخوریم که بیاند اینجا فریاد بکشند که آقا قیمت قماش نصف شده ما که قماش نمیخوریم یا بگویند آقا بالا رفتن قیمت های داخلی ربطی بیانک ندارد ربطی به این لایحه ندارد دولت نمیتواند جلوش را بگیرد ولی آقا وقتی که دولت نمیتواند جلوش را بگیرد خیانت است اینکار. هر دلیلی هم بیآورند چرند است بدون تعارف بنده این را روی زندگی محقر خود احساس میکنم که صحبت این لایحه قیمتها را بالا برد و هر کدام از آقایان که زندگیشان حساب داشته باشد و معارجشان حساب داشته باشد احساس کرده اند که نسبت به اسفندماه یک چیزی دارن اضافه خرج میکنند و آن ملت بدبخت آن کارگر بدبخت آن کارمند بدبخت که حالا اضافه اش را هم بهش نمیدهند آن بطریق اولی احساس میکنند که آخر ماه کارش سرسبز است

که در چندجلسه پیش جناب آقای گلشائیان در جواب ندیدم. آقای مکی یا آقای حائری زاده گفتند که ما از راهنمایی های آقایان نمایندگان خیلی متشکریم و تشکر میکنیم که راهنمایی کنند ولی راهنمایی تا کی میشود کرد بنده از آقای گلشائیان که این جاحضور ندارند میرسم اگر ایشان سر ملکشان يك مباشری داشته باشند روز اول يك راهنمایی هائی باو بکنند و بگویند که فلان بند را بکار و فلان جا را باغ کن و فلان عمل را انجام بده یا درخت فلان جا را مواظبت کن ولی وقتی دیدند نمیتواند باین دستورات عمل کند و در عوض راهنمایی ها دزدی میکند در باغ رازباز میکند که دزدی شود دیگر چه راهنمایی خواهد کرد؟ باید آن مباشر را بیرون کنند این ملت بدبخت فلک زده ایران است که مجبور است عملیات این مباشرین خائن را تحمل کند و پول بهشان بدهد برای این که جلوی صدایش را بگیرند و الا هیچ مالکی هیچ خانه داری با مباشرش اینطور رفتار نمیکند همینطور که عرض کردم چقدر میشود راهنمایی کرد ابتدا عرایض بنده جنبه تذکر و راهنمایی ندارد این مطالب جنبه مؤاخذه شدیده دارد عرایض من ادعای نامت ملت ایران بر این دولت و دولت های سابق که همیشه از يك سنخ عوامل تشکیل میشوند میباشد وقتی تقصیرها ثابت شد و معلوم شد که دولت ها بوظایف و مسؤولیتهای خود عمل نمیکنند دیگر جای تذکر و راهنمایی باقی نمیماند بلکه مقام عتاب و خطاب است و این جانب که با تصویب لایحه بودجه بیان صورت و با این نواقص و با این کسری تنگ آمیزی جداً مخالف و تقاضای رد آنرا از آقایان نمایندگان محترم دارم.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ (آقای دکتر زنگنه). بازم آقای دکتر بقاءنی فرصتی بنبده دادند که راجع فرهنگ کشور در مقابل مجلس شورای ملی توضیحاتی عرضه بدارم. گویا استیضاح ایشان هنوز ادامه دارد (دکتر بقاءنی - البته تا آخر دوره ادامه خواهد داشت) میتوان گفت که استیضاح هم نیست بلکه نقاشی ادامه دارد و بنده راجع بقضای ایشان راجع بروزنامه مرض آقایان محترم میرسام که ایشان روزنامه ای بعنوان ۱۰۹ تقاضا نموده اند خاطر آقایان هست که تبصره ای در خود مجلس پیشنهاد شد باین مضمون که هر کسی وجهی از خزانه دولت بگیرد باید روزنامه داشته باشد چنانکه شرحی ب مقام ریاست مجلس شورای ملی عرضه شد نتیجه این تبصره این است که بنظر میآید حتی شامل نمایندگان محترم مجلس شورای ملی میشود (معمد مرواندهی - صحیح نیست) (مکی - صحیح نیست) (امیر تیمور - اینطور نیست) زیرا تفسیر عنوان وجه مقرر کفافی نیست اگر گفته شده بود که حقوق از دولت بگیرند بامستخمس دولت باشد این تفسیر صحیح میشد معاین دیگری هم در این تبصره بود که مجبور شدیم هر کسی در وزارت فرهنگ روزنامه یا مجله ای داشته باشد از انتشار آن ممنوع شود اول هم نام خودم بود که انتشار روزنامه ایران جوان را داشتم (دکتر بقاءنی - چند سال بود که منتشر نشده) مجلات علمی هم بود که چچوقت با سیاست کاری نداشته است و حیث است که از انتشار آنها جلوگیری شود حتی باین تبصره مجله دولتی هم ممکن نیست انتشار یابد زیرا در قانون مطبوعات تصریح شده است که مدیر

مشکل لازم دارد و در این تبصره میگویید که این شخص باید پول بگیرد گویا کمتر کسی پیدا شود که مدیر مسئول و تابع يك اداره ای باشد و پول هم نکیرد بهر حال این معاین در تبصره قانون هست تا موقعی که هست و تغییر نیافته و بر طبق اصول پارلمانی تفسیر نشده است باید اجرا کنیم راجع سایر آقایان نمایندگان محترم مجلس شورای ملی فرمودند (باتما نقلیح - آقای سعیدی هم نباید منتشر کنند) یا آنها نیز اخطار شده است (دکتر بقاءنی - قانون بر ای بنده است برای آنها هیچ وقت اجرا نمیشود) که وضع خود را باین قانون تطبیق کنند و باید آقایان تصدیق بفرمائید که وضع روزنامه ای که در حال انتشار است تا روزنامه ای که تازه میخواهد بیرون بیاید این تفاوت را دارد (مکی - چه تفاوتی دارد؟) (دکتر بقاءنی - مثل این است که بفرمائید بیاله فروشی ممنوع است ولی آنها هیچک در سابق بیاله فروشی میکردند حق دارند ولی دیگران از این بعد حق ندارند بفروشند) آقای دکتر بقاءنی نماینده مجلس و استاد دانشگاه بوده و بعنوان مشمول مقررات این تبصره میشدند (دکتر بقاءنی - مثل مدیر کیهان) (فرامرزی - صحیح است) والا چه عیبی دارد ایشان روزنامه انتشار بدهند مگر در همین پشت تریبون باندازه کافی سوء استفاده نمیکند؟

مکی - سوء استفاده شما میکند اجازه ندارید توهین کنید آقای (زنگ رئیس)

رئیس - آقای دکتر زنگنه جنابعالی هم رعایت نزاکت را بفرمائید.

وزیر فرهنگ - این است که توضیحات لازم را مرض مجلس شورای ملی میرسام.

دکتر بقاءنی - خوب اینها مربوط بمن نبود آقای دکتر سه روز است من از مقرری خود صرف نظر کردم راجع بان چرا نفرمائید.

رئیس - آقای دکتر بقاءنی شما وقتی خودتان صحبت میکنید دیگران گوش میدهند بگذارید صحبت کنند.

دکتر بقاءنی - چون راجع بان چیزی نگفتم.

وزیر فرهنگ - همینطور راجع بیرنامه دبستان و دبیرستان بسیار بموقع است که توضیحاتی مرض مجلس برسد زیرا همانطور که ایشان فرمودند موضوع بسیار مهم و قابل توجه است اولاً تاکنون آنچه صحبت شده است راجع بیرنامه مقصود فقط تصحیح سنوات تحصیلی و انواع مدارس است تاکنون ما بر طبق قانون تعلیمات اجباری یکنوع دبستان چهار کلاسه داریم یکنوع دبستان ۶ کلاسه و بعد از آن ۵ سال متوسطه مشترک است و یکسال آخر بکلاسهای علمی و ادبی و طبیعی تقسیم میشود یکی دو کلاس هم باسهم تجارتهی هست تصدیق میکنم که در مدت سنوات اخیر بعلمت بیداشتن وضع و روحیه ای خوانده نشده

دکتر بقاءنی - ایشان فرمائید یعنی مورد علاقه من است این چه حرف بیجائی است مزینده؟

رئیس - نظم جلسه را رعایت کنید و الا بشما اخطار میکنم.

دکتر بقاءنی - بایشان اخطار کنید

رئیس - ایشان هم اگر از حدود نزاکت خارج شدند اخطار میکنم.

دکتر بقاءنی - این وضع مطابق میل بنده بوده است؟! قباحتم نمیفهمند.

رئیس - آقای وزیر فرهنگ بفرمائید.

وزیر فرهنگ - بانام اینها باید بگویم که با تحصیلات ادبی در يك سطر انشاء چندین غلط املائی دارند و باین فرار است اطلاعات علمی و ادبی وعده ای چنان فرض میکنند که مدارس بهتر شود و چرخ معارف بکار بیفتد و جوانان ماتمام مواد برنامه را فرا بگیرند نتیجه چه خواهد بود؟ دانشگاه و مدارس عالی نتوانند تمام فارغ التحصیل های مدارس متوسطه را بپذیرند و متأسفانه اکثر آنها هیچک پذیرفته شده اند ورشته ای را فرا گرفته اند راه آنها مستقماً از مدرسه اداره است و آن عده ای هم که کار کرده بودند مقداری ادبیات و پارایضیات و طبیعات در حافظه دارند ولی از هر کار مفیدی عاجز و دست بسته هستند اینها فرزندان این مملکتند چرا باید عاطف و باطل بمانند تا بجای مفید بودن بحال کشور مردمان بیچاره و ناراضی و غیر مفید بار بیایند این وضعی است که تمام مردم این کشور غیر از عده معدودی از آن ناراضی هستند و سالها است که اصلاح آنرا خواهانند اینکه بفرمائید بانهایت تعجب و در يك جلسه بدون مطالعه و صرف وقت انجام شده است ناشی از تعجل در قضاوت و عدم مطالعه و تسلیم شدن به صرف نظر و غرض شخصی است و این مطلب چنانکه گفتم چند سال است در وزارت فرهنگ مطرح بود و مردمانی از قبیل دکتر حسامی و دکتر سجایی مشغول مطالعه بوده اند (دکتر بقاءنی - کدامشان تخصص در تعلیم و تربیت داشته اند) و امثال آنها که بسیار فاضل تر و عالتر از بنده و ایشان هستند در این موضوع اظهار نظر کرده اند (دکتر بقاءنی - بنده بایشان کمال احترام را دارم ولی استاد تعلیم و تربیت نیستند) از میان استادان تعلیم و تربیت هم تاکنون کسی نظر مخالفت ابراز نکرده است.

دکتر بقاءنی - و کسی دعوت نشده است.

رئیس - ساکت باشید بگذارید صحبت کنند.

دکتر بقاءنی - آخر دارند سفسطه میکنند.

رئیس - بگذارید مذاکره کنند اینجا جای اظهار عقیده است شما هر چه گفتید من صبر کردم نگذاشتم کسی حرف بزند این را آقایان یاد بگیرند ما بر طبق قانون تعلیمات اجباری یکنوع دبستان چهار کلاسه داریم یکنوع دبستان ۶ کلاسه و بعد از آن ۵ سال متوسطه مشترک است و یکسال آخر بخودتان حرف ناطق را قطع نکنید بفرمائید.

دکتر بقاءنی - آخر آقای رئیس بنبده فرصت ندادید جواب بدهم اگر اجازه بفرمائید بنده از ۱۰۶ استفاده کنم.

رئیس - بعد از این اجازه داده خواهد شد

دکتر بقاءنی - اگر اجازه بدهید بمن بنده جواب ایشان را بگویم.

رئیس - بفرمائید آقای وزیر فرهنگ.

وزیر فرهنگ - دوره ۴ ساله ابتدائی عومی و اجباری و مجانی خواهد بود دوره اول متوسطه ۴ سال و دوره دوم متوسطه ۳ سال که بقسمتهای علمی و فنی

و کشاورزی تقسیم میشود (باتما نقلیح - صحیح است) قسمت مهمی از دروس کاملتر و مشکلتر خواهد شد یعنی همان ۱۲ سال است و فقط سال آخر ممکن است در خود دانشگاه باشد (مکی - برنامه آقای دکتر زنگنه را مثل باتما نقلیح تصدیق میکند) گویا آقای دکتر بقاءنی با قسمت علمی و صنعتی و کشاورزی مخالف است و حال آنکه برای زندگی يك کشور درجه اول تمام اینکار ها لازم است تصور کنید کشور را که تمام مردم مشط بیب باشند تا هم قودان باشند تمام ادب باشند گمان میکنم که در يك چنین جامعه ای اصلا صنایع وجود نمیتواند پیدا کند اگر تمام مردم فیلسوف باشند مستعمی برای آقای دکتر بقاءنی پیدا نخواهد شد ولی آقایان امروز خوشبختانه عده ای مهندس عالی مقام داریم فقط آنها سرداران بیلشکرنه زیرا زیر دست آنها مهندسی درجاتیاتیتر و سرکارگر و غیره وجود ندارد (صحیح است) با کمال تأسف ملاحظه میشود که بسیاری از این نوع کارهای ما را مهاجرین انجام میدهند و بعد از مهندسین عالی مقام ایرانی بلافاصله میرسیم بکارگر ساده با این ترتیب نه صنعت و نه حرفت و نه کشاورزی ممکن نیست هیچکدام در این مملکت ترقی نمایند (صحیح است) این است برنامه استعماری اگر استعماری را بمعنای معمور ساختن کشور بگیریم فرمایش ایشان کاملاً صحیح است ولی اگر بمعنایی که ایشان میخواهند بگویند جواب دیگر دارد آقای دکتر بقاءنی کوچکتر از آن هستند که بشورای عالی فرهنگ و آقای تقی زاده نسبت خیانت بدهند (دکتر بقاءنی - نتیجه اش را ملت قضاوت میکند) چطور شده است شما از کجا آمده اید که انحصار وطن پرستی را بشما داده اند (دکتر بقاءنی - بنده انحصار نکردم) گفتید که آقای تقی زاده مدتی در شورای عالی فرهنگ حاضر نشده اند راست است زیرا ایشان میفرمودند که من از حضور در شورای عالی فرهنگی که فقط کارش تصویب دیپلم و تصدیق ارزش اداری باشد بیزارم و هر وقت شورای عالی فرهنگ وارد بحث در کار خودش شد خواهم آمد (دکتر بقاءنی - بنده از همین اتخاذ سند میکنم من نمیخواستم آنروز بگویم) خوشبختانه در این آواخر شورای عالی فرهنگ متوجه کار خودش شده است و بهمین جهت جناب آقای تقی زاده چند جلسه قبل از این جلسات هم تشریف میآوردند (دکتر بقاءنی - تکذیب میکنم) تکذیب کنید اما اینکه صحبت شده است از این قسمت که برنامه مورد پسنداعلیحضرت هما یونی نشده است برخلاف آنچه که ایشان میخواهند بفرمایند پس از اینکه شورای عالی فرهنگ بعنوان شور اول رأی داد مرض ملو کانه رسید و مورد پسند واقع شد کسی را در این کشور سراغ دارید که بیشتر از ذات مبارک ملو کانه در بفل مال و حتی خون مقدس خودشان در راه فرهنگ مضایقه نکرده باشد (صحیح است) بدیهی است بیش از من و شما چنین شاهی بفرهنگ علاقمند میباشد پس است آقای دکتر بقاءنی بیش از این از مقام خود سوء استفاده نکنید

رئیس - کلمه سوء استفاده را هم خواهش میکنم آقای وزیر فرهنگ بفرمائید

دکتر بقاءنی - ایشان شاگرد دکتر اقبال هستند بگذارید بگویند و باید بگویند

وزیر فرهنگ - شما در مجلس تعریف خود

و ذکر افتخار پدر محترم و مرحوم خود را فرمودید که در راه مملکت خدمت کرده است اگر به این حساب باشد من میتوانم بیش از سه قرن افتخارات خود را اسم ببرم گویا خود شما هم صدراعظم خیر خواه و مقتدر ایران رامکرر گفتید چه دلیلی دارد که علاقه من کمتر از شما باشد چه دلیلی دارد که من بکشور خیانت بکنم و شما خائن نباشید شما با من ندارم شما با وزارت فرهنگ طرف هستید شافرنهنگی را میخواهید که یکسال پیش از این بود که معلمین بیچاره را آلت دست خود داشت و شما در همان موقع آنها را تحریک و تشویق میکردید شافرنهنگی میخواهید که بجای درس خواندن در کلاسها حوزه حزبی دایر بشود و اطفال کارت حزبی در جیب داشته باشند (دکتر بقاءنی - چون بنده هم عضو حزب توده و با حزب توده هم لباس میزدم) و از این جهت ممکن است نه اداره اش انضباط داشته باشد نه معلمینش در تدریس و نه معصلین در تحصیل ...

دکتر بقاءنی - در دوره گذشته من باتوده ای ها همکاری میکردم گویا بجزر میکنید و شما همکاری نمیکردید حال بنده طرفدار آنها شدم؟ بنده بعنوان ماده ۹۰ اجازه میخواهم جواب بدهم

رئیس - بنده یکی دو مرتبه با اطلاع مجلس رسانیدم بر طبق ماده ۷۹ جواب نامه وزارت فرهنگ داده شده عقیده خودم را هم راجع بنمایندگان مجلس گفتم که نمایندگان مقرر میگردند و حقوق ندارند میتواند روزنامه داشته باشند بموجب این ماده آقایان موافقت کنید که در اولین فرصتیکه بدست آمد و از بحث در بودجه فارغ شدیم اینرا مطرح کنیم.

دکتر بقاءنی - وقتی که مجلس تمام میشود آنوقت.

امینی - همین امروز تصمیم بگیرید.

معمد دماوندی - حالا تصمیم بگیرید.

رئیس - در ابتدای جلسه قبل از دستور.

ملک مدنی - اینطرف حسابی است آقای.

رئیس - در ابتدای هر جلسه قبل از ورود در دستور رئیس مجلس مطالب مهمی را که آگاهی مجلس از آن ضروری باشد با اطلاع نمایندگان میرساند ولی این مطالب مورد بحث نخواهد شد مگر با اجازه و رأی مجلس. این را مطرح میکنم ولی حالا همان بحث در اطراف بودجه است

دکتر بقاءنی - ماده ۹۰ را اجازه میخواهم

رئیس - چند نفر اجازه خواسته اند آقای مخبر مقدمند.

ملک مدنی - باید همه را اجازه داد.

رئیس - باید در اول جلسه معلوم بشود بفرمائید آقای دکتر معظی.

مخبر (آقای دکتر معظی) - بیاناتی را که آقای دکتر بقاءنی فرمودند مخبر کمیسیون بودجه در واقع نظریات کمیسیون بودجه را باید مرض آقایان نمایندگان محترم برساند از آن جهت آنچه که از مطالب آقای دکتر بقاءنی مربوط بکمیسیون بودجه است جواب عرض میکنم و آنچه که مربوط ببخالفات های خود ایشان بادولت است دولت بایستی جواب بدهد و ایشان نباید توقع داشته باشند که مخبر کمیسیون دفاع کند (دکتر بقاءنی - بنده همچو نظری ندارم) راجع به بودجه آقای دکتر بقاءنی فرمودند که این بودجه

توازن ندارد همانطور که فرمودند مادر مقدمه ذکر کردیم که این بودجه توازن ندارد و خود آقای هم عضو کمیسیون بودجه بودید یکسال باشکالات بودجه وارد بودید (دکتر بقاءنی - صحیح است) بنا بر این راجع باین قسمت بنده طول کلام نخواهم داد و آن مطالبی را که فرمودید آنچه راجع بودجه است سه چهار موضوع بیشتر نبود با آنکه نطق جنابعالی طولانی بود ولی سه چهار موضوع بیشتر نبوده است یکی راجع بقسمت درآمد همانطور که فرمودید صورتی در کار نبود بعداً صورت بجنابعالی قدیم شد و ایرادی بان صورت گرفتید که کمیسیون بودجه هم مطالعه در بودجه نکرده است و فقط بیکر هم اضافه کرده است کمیسیون بودجه کاملاً مطالعه کرده است و حتی ریز غالب بودجه ها را هم مطالعه کرده بطوری که اگر مجلس شورای ملی اجازه بکمیسیون بدهد آنها را تصویب میکنند اما راجع بقسمتی که فرمودید که چرا اضافه شده است و چرا بعضی از ارقام سال ۲۷ اضافه شده است مطابق اصول کلی جناب عالی حق دارید که از نظر اصول کلی وقتیکه يك بودجه آمیخته است بایستی که عایدات سال اول را ملاک قرار بدهند و يك مبلغی رویش اضافه بکنند و این علت داشت که اضافه کردیم چون مطابق بیاناتی که آقای وزیر دارائی در کمیسیون بودجه کردند و بعداً هم همان مطالب را در مجلس تکرار کردند با مقایسه عایدات گمرک در اردیبهشت و فروردین سال ۲۸ با آن قسمت حق تبر را که عبارت باشد از صدی شش حق تمبر واردات چون واردات ما زیاد است و علاوه بر آن در قسمت گمرکی هم مراقبت کاملی می شود این بود که این رقم اضافه شده و الا ن مطلبی که آقای وزیر دارائی فرمودند اینجا قرائت میکنم و این قسمت را هم عرض میکنم که آقای وزیر دارائی بعلمت کسالت نتوانستند در مجلس حاضر شوند در قسمت گمرک هم بازر برای اطلاع آقایان از همین جا میخوانم در فروردین امسال ۵۳ میلیون وصول شده است یا رسال ۴۳ میلیون ریال در اردیبهشت اداره گمرک ۱۶۲ میلیون ریال یا رسال ۱۵۳ میلیون ریال و در خرداد ۲۰۸ میلیون ریال در صورتیکه در یا رسال ۱۷۶ میلیون ریال بود پس توجه بفرمائید که عایدات وقتیکه اضافه شد شش درصد هم اضافه میشود باین جهت این مبلغ اضافه شده راجع بقسمت عدم تناسب اقلام فرمودید اینقسمت را در مقدمه مرض مجلس شورای ملی رسانیده ام (دکتر بقاءنی - بنده هم به استناد فرمایشات خودتان عرض کرده ام) فرمودید که ارقام باهم تناسب ندارند ولی علت عدم تناسب را عرض کردم چون در این چند سال در این مملکت بحران بوده است و تصویب نامه هائی صادر شده است این است که قسمت اعظم بودجه دولت صرف پرسنل شده است و هر وزارتخانه ای پرسنلش زیادتر بوده است بهمین نسبت استفاده کرده است از این جهت این عدم تناسب از آنجا حاصل شده است و همانطور هم که در مقدمه بنده عرض کردم برای هدف های اجتماعی و عمرانی دیگر چیزی باقی نمیماند ما این را توجه داشتیم و بمجلس شورای ملی عرضه داشتیم و مجلس شورای ملی الان حکم است که آیا از این مبلغ باید چیزی کسر بشود یا بودجه بصورت فعلی باید تصویب گردد راجع بقسمت تغییر برنامه

فرانک آقای وزیر فرهنگ جواب دادند (مکی - باجواب ایشان شما موافقت) راجع به تقسیم برنامه بنده اطلاعی ندارم و مکرر راجع به شورای عالی فرهنگ اینجا براد کرده ولی من نمیتوانم در این قسمت با ایشان شرکت کنم که شورای عالی فرهنگ یک برنامه است. اماری تهیه کرده (دکتربقائی - تمددا نکرده آقا) راجع به قسمت وزارت جنگ بیاناتی کردید در قسمت وزارت جنگ نظر آقا باشد بنده در جواب آقای حاجری زاده اضافات وزارت جنگ را در اینجا قرائت کردم که بچه علت این اضافات بوزارت جنگ داده شد بعد جنابعالی فرمودید که چون ارتش کامل این جانیست بنابراین این اعتبار اضافه است ولی چون آنها میخوانند درش را مکانیزه کنند درخواست اعتبار نکرده اند بهمین دلیل هم من در گزارشی که عرض کردم و تشریح کردم راجع به تقسیم نظام وظیفه فرمودید البته راجع بگرفتن نظام وظیفه و طرز گرفتن نظام وظیفه و احتیاج نظام وظیفه اوضاع خیلی بهتر شده است و من مکرر از رئیس مربوطه آن قسمت تشکر کرده ام و باید طوری بشود که یادگان ها خارج از مرکز شهرستانها باشد که در شهرستانها وقتی که میآیند ماندنی نشوند آن قسمت را هم همان موقع با آقای وزیر جنگ تذکره دادم راجع بالحق زاندرامری آقا وزیر جنگ مفصلا جواب دادند اما در قسمت آخر فرمایشات جنابعالی که فرمودید اگر مجلس شورای ملی این بودجه را تصویب کند این یک ننگ بزرگی برای مجلس شورای ملی است (درین موقع دو ساعت و دو دقیقه بظهور آقای رئیس صندلی ریاست را ترک نمودند و آقای امیر حسین ایلیان نایب رئیس بجای ایشان جلوس کردند) در صورتیکه آقای دکتربقائی بنده خیال میکنم که اگر در این آخر دوره مجلس این بودجه را تصویب کند باز برای این مجلس يك انتقاری است و یکی هم اینکه فرمودید که اگر ما اینکار را بکنیم در دوره فترت دولت از وجود مجلس شورایی بی نیاز خواهد بود در صورتیکه من معتقدم که در ایام فترت یک بودجه ای که ملاک عمل باشد اگر دولت در دست داشته باشد نمیتواند از آن تجاوز کند ولی اگر بودجه ای در دست دولت نباشد دولت بیچاره اینکه ملاک قانونی در دست خود ندارد میتواند هر عملی را که بخواهد بکند . بنابراین این اختیار هم از دولت سلب میشود و ما باید بودجه را تصویب کنیم و بنده خواستم تمنی کنیم از آقایان که راجع باین قسمت یک قدری کم صحبت بفرمایند که در این آخر دوره بشود بودجه را تصویب کرد و آن روز هم عرض کردم ۲۴ روز بیشتر نمانده است امروز هم عرض میکنم ۲۱ روز دیگر بیشتر از عمر مجلس شورای ملی باقی نمانده است سه چهار روز احو است دو سه روز هم جلسه نخواهیم داشت و بعد هم اختیار داده شده است به سو کمیسیون یعنی سو کمیسیون بودجه صورت ریز بودجه را تصویب بکنند بعد هم آقایان در پیشنهادات همانطور که عرض کردم صرفه جوئی کنید و صحبت هم کمتر بکنید و راجع بقتضای دیگر مطالب آقای دکتربقائی چون خود دولت با آقای دکتربقائی جواب خواهد داد بنده فعلا عرضی ندارم .

نایب رئیس - آقای دکتربقائی گفتی اشخاصی که در فهرست خارج ثبت نام مکرر شده اند موافق و

مخالف صحبت میکنند .
دکتربقائی - بنده بعنوان موافق بودجه نام نویسی کردم ولی البته موافق مشروط هستم و علت اینکه موافق ثبت کرده ام اینست که اصلا معتقدم که مهمتر کاری که هر مجلس باید انجام بدهد تصویب بودجه است (صحیح است) و بنده باین دولتی اگر موافق باشم یا مخالف باشم در قسمت بودجه هیچ نظر موافق و مخالف نگاه نمیکنم هیچ نظر با کثرت و اقبالیت نخواهم داشت و چنانکه در گذشته هم همین رویه را تعقیب کرده ام بودجه مملکت باید موقع خودش تصویب شود (صحیح است) و خیلی متأسفم که آنطور که قانون اساسی مقرر داشته عمل نشده است و الا این مذاکراتی که امروز در بودجه میکنیم بایستی در ماه اسفند میکردیم و ماه خبلی بهتر بود مناسبتر بود و دیگر مجبور نبودیم چنین روزهای گرمی روزی پنج ساعت بشنیم راجع بودجه صحبت کنیم و همین ملاحظه بنده سمی خواهم کرد که خیلی باختصار بگویم مطالبی که خیلی لازم باشد عرض کنم و یادداشت هم کرده ام که وقت مجلس را کمتر بگیرد البته با توضیحاتی که آقای مخابر محترم کمیسیون فرمودند باز مجبورم یک دو کلمه ای راجع بقایه بودجه باز عرض آقایان برسانم برای اینکه این قیافه بودجه خیلی قیافه امید بخشی باصطلاح نیست برای اینکه ما مواجه میشویم با یک بودجه ای که هفت میلیارد و هفتصد و هشتاد و پنج میلیون و خرده ای در آمد نشان میدهد و یازده میلیارد و هفده میلیون خرج یعنی همانطور که خودتان نتیجه گرفته اید سه میلیارد سیصد و یک میلیون ریال کسر نشان میدهد بنده خاطر ام میآید که برای سال ۳۱۹۱ خود بنده بودجه ای آوردم باین مجلس از کل بودجه یعنی جمع درآمد و خرجش ۳۳۳۱ میلیون بود . ۳۰۰ میلیون ریال بود که میگفتیم یک رکورد بودجه زده ایم که در تمام بودجه ۳ هزار میلیون جمع و خرج آورده ایم و حالا باندازه آن سه هزار میلیون شما کسر دارید نشان میدهد در این بودجه در صورتی که با عتارف خودتان ما از آن سه هزار میلیون ۵۲ در صدش را صرف کار های عمرانی و ساختمانی و کار پیدا کردن برای مردم میکنیم حالا شما ۱۲ در صد بیشتر نمیکنید بنا بر این حق داریم که بگفتی راجع بودجه نگران باشیم و موافقت بنده با این بودجه مشروط با اصلاحاتی است که پیشنهاد خواهم کرد در این باب و خودم توضیح میدهم و پیشنهاد هایی که کرده ام در موضع طرح میشود بنده از این دو نتیجه میخواهم بگیرم یکی اینکه در آمد بودجه تشکیل میشود از ۱۳۴۸ میلیون مالیات مستقیم و عایدات املاک ۱۳۴۸ میلیون از این درآمد شما فقط مربوط است بمالیات مستقیم و درآمد املاک اما در مقابل ۴۹۳۷ میلیون بنده حساب کرده ام از یک اقلام مختلفی که در درآمد نوشته شده است مربوط است بمالیات غیر مستقیم عوارضی که دولت با ما میمختلف میکند و تحصیل بر مصرف کنندگان کشور میشود جمعی ۴۹۳۷ میلیون است (دکتربقائی - معظمی نسبتش به ۱۳ و ۷۷ است در صد) و ۹۱۷۰ میلیون عایدات نفت را که اضافه کنیم با اضافه مالیات مستقیم جمعا ۲۲۶۵ میلیون میشود و خیلی کمتر از نصف بولهای است که کلیه وجوهی که بعنوان مالیات مستقیم بگیرند خیلی کمتر از نصف تحلیاتی است که بصرف کنندگان

مملکت میشود پس این بودجه بنده نمیتوانم بگیرم آقای مخابر محترم نتیجه این بودجه ای که شما باین مجلس آورده اید هم منافی است با عدالت اجتماعی و هم یکی از موجبات مهم گرانی این مملکت است (رفیع - عجب موافقی هستند آقای دکتربقائی) بلی موافق هستم شرایط را هم عرض خواهم کرد و انشاء الله دولت هم قبول خواهد کرد و مجلس هم میپذیرد و خود بنده هم با کمال افتخار باین بودجه رأی خواهم داد مطلب دوم از این استفاده میشود که ۱۴۰ هزار مستخدم از این بودجه استفاده میکنند که عدد صحیح هم گمان میکنم بیشتر از این باشد که همان ۹۸ درصدی که جنابعالی در بودجه مقرر فرموده اید که غیر از مصارف عمرانی است در واقع صرف مستخدمین و تشکیلات اداری میشود و ما اگر یک تاملی بکنیم یک تجدید نظری در این قسمت ها بکنیم مسلما هم بار مردم سبکتر خواهد شد و هم این که چرخ های این مملکت بهتر خواهد چرخید و این فکرهای که راجع بمستخدمین دولت کرده اند عرض کنم که این تصفیه و اینها بنده هیچ امیدوار نیستم از این تصفیه که ۱۴۰ هزار مستخدم را یک هیأت تصفیه میخواهد در عرض یکسال وضعیتشان را رسیدگی کند این از محالات است باید برای مستخدمین فکر دیگری کرد برای مستخدمینی که زیادی هستند باید حتما فکر يك کارهای تولیدی بکنند (یعنی اسفندیاری - صحیح است) وضعیت استخدامی آنها را تعویض کرد باین ترتیب دیگری (صحیح است) و باین ترتیبی که در نظر گرفته شده بنده امیدوار نیستم که این مسئله مهم که از محضلات ماست باین ترتیب حل شود (یعنی اسفندیاری - این علاج فاسد بافند است) امروز در هر کشوری اهالی هر کشوری حق دارند که از دولت خودشان بکار بخواهند حتی در قوانین اساسی جدید دنیا این حق برای افراد هر کشوری شناخته شده است نمی شود گفت ترا همینطوری میریزم توی کوچه (یعنی اسفندیاری - حق مسلم است) بنده اگر نظریاتی راجع بودجه عرض میکنم بیشتر از جنبه اقتصادی است برای اینکه بنده نگرانم از اینکه باین وضعیت که دولت پیش گرفته و جلو رفته است باین بودجه ای که عدالت اجتماعی در آن رعایت نشده و تحصیل عایدات بیشتر بر مصرف کنندگان یعنی طبقه سوم مملکت است این یک حسی دارد و یک روزی این منابع خشک خواهد شد باین ترتیبی که شما پیش میروید و من نمیدانم که شما در آمد برای بودجه شما کجا خواهید داشت حتماً برای اینکه بودجه شما اصلاح شود باید يك اصلاحات اقتصادی عمیقی در کشور کرد فعلا تجارت خارجی ما از هر حیث موجب نگرانی است واردات در تریاید است و صادرات در تزل بطوریکه نزدیک بصفر رسیده است و اگر لیره هائی که از نقط جنوب عاید ما میشود نبود واقعا مایستی حالا خیلی در عسرت باشیم برای اینکه لیره هائی که از صادرات بدست میآید روز بروز در تزل است و قریب صادرات نباشد تولید هم قهراً از بین میرود اگر تولید از بین برود معلوم نیست که دولت در آینده عایدات خود را از چه خواهد گرفت و کسر بودجه تا بچه میزان ترفی خواهد کرد و کسر بودجه ما که بمذاق شهر یور ۱۳۲۰ سال بسال زیاد تر شده در دوره

فترت قبل از این مجلس به ۱۶۰ میلیون تومان رسیده بود و در این مدت دو سال دو برابر یعنی ۳۲۳ میلیون شده است و اگر وضع اقتصادی ما اصلاح نشود در سالهای آینده باضعاف خواهد رسید و خلاصه بواسطه این وضع و خشک شدن منابع ثروت از یک طرف و بحران بیکاری و گرسنگی روز بروز شدیدتر میشود و مردم در شهرستانهای دور دست زندگیشان بیخشنید مثل حیوانات میشود که اینجا مکرر گفته اند که مردم غلغ میکنند فقط برای نمونه از این تأثری که داشته . . . یک نفر با زور امتحانات از یک شهرستانی که گمان میکنم حوزه انتخابیه آقای منصف باشد آمده بود میگفت که یک بچه ای را در موقع امتحان دیدم که از شدت گرسنگی ضعف کرده و همانجا تلف شد از طرف دیگر تجار ما بی بی در بی ورشکست میشوند برای اینکه با تزیل صبی سی مواجه هستند در صورتیکه تزیل بانک صبی هفت است ولی بانک اعتبار میدهد و شاید هم نمیتواند بدهد صنایع ما هم که در زمان سلطنت اعلیحضرت فقید بوجود آمده بود و در زمان جنگ اهمیت آن معلوم شد متأسفانه در شرف انحلال است بقیه بنده آقایان نمایندگان بدانند که ما بزرگترین تجلیلی که از اعلیحضرت فقید میتوانیم بگیریم اینست که کارها و آثار او را نگاهداریم و حفظ کنیم و بکار ببندیم با این ترتیب روح پادشاه فقید شاد خواهد شد که میخواهم یک تجلیل حسابی کرده باشیم (صحیح است) چرا برای اینکه این کار خاتمه ما چه دولتی و چه ملی در زمان جنگ برای کار مفتفیق فرسوده شده است و محتاج تعمیر و لوازم یدکی هستند که برای خرید آن نه ارز دارند نه ریال بانک ملی ما هم که با آنها ارز نمیدهد این یکی دوم هم اینکه در نتیجه سوء سیاست اقتصادی و عدم حمایت از صنوعات داخلی با کالاهای وارداتی که جلوی آنها باز شده است ما نمیتوانیم رقابت بکنیم و بقیه بنده آن اظهار نظری که آقای وزیر دارائی کردند بکفندی مبالغه بود؛ توجه کردید بکفندی مبالغه بود برای اینکه بنده اطلاع دارم که چه کارخانجات دولتی و چه کارخانجات ملی بکفندی محصولات و مصنوعات دارند که نمیتوانند بفروشند؛ آهان اگر راجع بکارخانجات ملی درست نباشد مسلماً در بانک صنعتی یک مقدار مصنوعات است که قابل فروش نیست و در انبارهای بانک دارم میبوسد این از یکطرف و از طرف دیگر اعتبار هم باینها نمیدهند نه اعتبار ریالی و نه اعتبار ارزی که کارخانه هایشان را که فرسوده است و از کار افتاده بتوانند بکار بیندازند ملاحظه فرمایید باین وضع آینه را شما چه جور نگاه میکنید آقای مخابر محترم با این وضع که دولت نمیتواند صنایع را نگاهداری کند معلوم نیست صنایعیکه در برنامه ۷ ساله پیش بینی شده است چه فایده ای جز اتلاف سرمایه خواهد داشت اگر دولت همت دارد در اول این صنایع موجود را نگاهداری کند و حفظ کند ، بنا بر این بقیه بنده باید دولت تصمیم بگیرد که آیا صنایع فعلی باید بمانند یا حذف شود برای اینکه این يك مسئله خیلی بفرنجی شده است اما اگر این صنایع از بین برود بدانند که دو نتیجه حتمی خواهد داشت یکی اینکه این مواد خامی که این کارخانجات فعلا چه دولتی و چه ملی دارند صرف میکنند و مقدار آنها خیلی زیاد است دیگر خریدار نخواهد داشت و چون این مواد خام از

کشاورزی حاصل میشود بخت مهلکی ناگهان بطبقه زارع کشور وارد خواهد آورد و ما این که هزاران افرادی که در مزارع و در این کارخانجات ما کار میکنند بیکار خواهند بود و خطر بیکاری در این کشور زیاد خواهد شد و یک خطر اجتماعی بیشتر خواهد شد حالا یک تنگنارانی که در این اواخر از اولیات مخصوصاً از تریب از برد از اسفهان رسیده برای اینکه وقت آقایان تقسیم نشود نمیتوانم آقایان ممکن است که بنده در هیأت رئیس و آقایان مراجعه بفرمایند (امیر تیمور - رئیس را بفرمایند) بنه وضعیتشان بد است شکایت میکنند که کارخانجات دچار بحران شده است موجودی محصولات کمی دارند بواسطه اینکه نمیتوانند رقابت کنند با واردات بی مصرف مانده است کارخانجاتشان هم فرسوده شده است محتاج هم شده اند وارد کردن لوازم یدکی و برای وارد کردن اسباب یدکی نه ریال دارند نه ارز زنده با مشاهده این اوضاع اسف انگیز واقعا شرمنده ام که خود بنده لاف از آقایان مایه نمیکند ام از آقایان و دولت مایه نمیکند ولی خود بنده خیلی شرمنده ام که تا کنون کاری برای مردم خلاصی آنها از این وضع فلاکت بار انجام نداده ام او اگر رویه دولت همینطور باقی بماند خدا میداند که بجکا ما میرسد و شاید بنده دیگر نتوانم در خدمات سیاسی باقی بمانم من بعد از چند سال که از خدمات سیاسی دور بودم از ابتدای دوره این مجلس در هر فرصتی این موضوعات را پیش کشیدم و چه در موقع طرح برنامه و بودجه و یک دو ازدهها و فرصتهای دیگر این تذکرات را داده ام ؛ بدولت فعلی هم بنده در موقع طرح برنامه شرایطی کردم یعنی در واقع رأی اعتماد بنده بدولت مشروط بود که دولت شرطهای مخصوص بنده را قبول کرد و بنده آن رأی اعتماد را دادم اول پایش آوردن هزینه زندگانی دوم اصلاح وصول مالیات بود سوم اصلاح دادگستری مخصوصاً در قسمت ضابطین دادگستری کازاندرامری و شهریانی باشد در اواخر دیماه سال گذشته که اثری از وعده دولت راجع به هزینه زندگی ندیدم بلکه برعکس تصمیمات صادر شد که بقیه من وضع را خیلی بدتر کرده بود سؤال مفصلی در این قسمت توسط مقام ریاست برای دولت فرستادم و تهدید باینست میخاک کردم در این سؤال اما جوابی باین سؤال نرسید بنده هم استیضاح نکردم برای چه ؟؟ برای اینکه دولت با کمیانی نفت جنوب مشغول مذاکره بود و من نخواستم دولتی را که در حین چنین مذاکرات مهمی است تضعیف کنم انتظار داشتم بلکه حل اختلافات بین دولت و کمیانی که حتماً ضروری است برای ما موجب گشایش خواهد شد و شاید بسیاری از دردهای اقتصادی ما را درمان بکنند ولی هنوز هم نتیجه اش معلوم نیست خلاصه برای این که وقت آقایان تقسیم نشود فقط يك چند کلمه راجع باین موضوع سؤال خودم اینجا عرض میکنم برای اینکه آقایان متوجه باشند این بود که در سال گذشته در دو کابینه متوالی دو تصمیمات صادر شد که بقیه بنده آثار خیلی عمیقی در وضع اقتصادی و در وضع بازار گذاشت و نتایج خیلی نامطلوبی بخشید یکی همین موقع پارسل يك تصویب نامه ای صادر شد و یک تسهیلات فوق العاده برای واردات قائل شد حال بنده جز بیانش را عرض نمیکند و تجار ما هم که متأسفانه راهنماهای خوبی ندارند که اینها را خود راهنمایی کنند افتادن در روی رقابت در هم چشمی روی واردات و حالا هم توش درمانده اند که یکی از آثارش همین بالا رفتن نرخ تزیل

است که امروز تجار پول نقد در دست ندارند و بی دربی ورشکست میشوند و متوسل بسفته های سی در صد و ۳۳ در صد می شوند تصمیمات بود که در دی ماه صادر شد این بود که اجازه داده شد باینک ملای که ارز های غیر صادراتی - یعنی ارزهایی که بیشترش را مسلماً از نفت جنوب بدست میآوریم اینها را بانک ملی مجاز باشد که بجای گواهی نامه صدور ببرد بفرشود بپارسل کنند گان بفرشود (صحیح است) و این يك تأثیر خیلی بزرگی کرده ام البته صادر کنندگان را فوق العاده آراضی کرده البته اینها باید رسیدگی شود چون دلایلی که علیه این میشود آورد بانک ملی اختیار توضیحاتی که داده است و در روزنامه ها منتشر شد او اظهار میکند این رویه ای که اتخاذ شده است نتیجه خودش را بخشیده است و صورت یک مقدار از کالاها را آورده است که مقایسه کرده قیمتهای پارسل را با اسال که قیمتهای کالاها صادراتی خیلی ارزان شده است اما حالا بعضی ها میگویند يك قسمتش بواسطه اینستکه اصلا این کالاها در بازار خارجی پائین آمده و ارزان شده است و یک قسمتش هم مسلماً در اثر تزل گواهی نامه است اما در مقابل صادر کنندگان مملکت چه میگویند میگویند ما سابق باینکه گواهی نامه صدور که تقریباً ۱۳ تومان قیمت داشت بیک زحمتی صادر میکردیم و باین ترتیب صادراتمان صرف میکرد ولی حالا که گواهی نامه ما بواسطه رقابت و فروش لیره های غیر صادراتی تزل کرده از ۱۳ تومان به ۵ تومان رسیده دیگر صادرات صرف نمیکند باید این حالا مطالعه شود به بنیم که باید صادرات را فدای واردات کرد یا نه اینها را بنده عرض کردم اما راجع بصول مالیات ها که اساس بودجه شماست برای اینکه بودجه شما تشکیل میشود از مالیات این مالیات همانطور که عرض کردم هم برخلاف عدالت اجتماعی است برای اینکه بار سنگین آن بدوش مردم فقیر و طبقه سوم این مملکت است یعنی این مالیاتی است که از همه میگیرند اغنیاء و گداها همه این مالیات را میدارند و چون عده گداها زیادتر است مسلماً بارش بدوش گداها میآید و آن مالیات غیر مستقیم است و سایر عوارضی است که دولت باسامی مختلف از مردم میگیرد بیکسختش هم باسم سود های بازرگانی است - این بر خلاف عدالت اجتماعی است - دوم اینکه این مالیات مستقیمی هم که میگیرند اینهم در طرز وصولش طوری است که باز هم بیشتر لطات آن هم بر مردمان ضعیف تر است تحصیل میشود بنده شرط ما دولت در موقع رأی اعتماد این بود که با بنی دستگاه وصول را اصلاح بکنند تصفیه بکنند هدف وزارت دارائی باید این باشد که حتی المقدور تماس مأمورین مخصوصاً این مأمورین کوچک ، آن مأمور ابلاغ که میآید پیش آگاهی را ابلاغ کند نمیدانید چه بلای سر مردم میآورد در صورتیکه هیچ عنوانی هم ندارد آدم مهمی هم نیست اما موقع ابلاغ با طرز ابلاغ بلای سر پیشه و ران جز و مردم میآورد که حد ندارد یکی از مواز اجحافات زیادی که بنده گزارش داده اند که از این مأمورین پیش آگاهی برای مرعوب کردن مردم سر میزند اینست که گاهی متوسل میشوند قبل از اینکه پیش آگاهی را ابلاغ کنند و هنوز اصلا صادر نشده است میروند میگویند

که بیش آگهی برای تو دارد صادر میشود باید زودتر فکری کنی اگر آدم پاهوشی بود و دانست که چه فکری بکند وضش اصلاح میشود اما اگر یک آدم بغلی الانتقالی باشد و نداند که چه باید کرد آنوقت پیش آگهی برایش میآید مسلمانیست آگهی خیلی سنگینی که هیچ تناسبی با وضعیت مالی او ندارد بالاخره اگر او آدم پاهوشی بود خودش را نجات میدهد با وسایلی که همه آقایان میدانند ولی اگر پاهوش نبود البته میبایست آن تعجیلات را تحمل کند بنده تصدیق میکنم که در دولت فعلی در دستگاه وصول در هیشک ریخته اش در آن مأمورین عالیقام یک اصلاحاتی شده این را بنده تصدیق میکنم و تشکر میکنم از آقای وزیر دارایی ولی دستگاه وصول و آن دستگاه جزو اصلاحات کنونی محسوب نمیشود بلکه بود هست - بنده حالا آقای خواجۀ نوری هم اینجا نشسته اند یکی دو مورد را عرض میکنم اینجا یک پرونده ای است از یک حاجی مرتضی نامی بنده هم نمیشناسم فقط اسمش را میدانم در مرحله بدوی ۱۷۰۰۰ ریال برایش رأی داده اند این مودی اعتراض کرده که قادر پرداختش نیست پرونده را در کمیسیون تجدید نظر بیاورسی فرستاده اند بازرس او را یک کافه ای دعوت نموده که این دعوت بکافه طوری ناشایسته بوده که در پرونده هم منعکس شده است طبق آن پیش آگهی سی هزار تومان باید مالیات بپردازد و حتی موضوع دعوت بکافه عرض کردم که در پرونده هم منعکس است ولی معلوم نیست که اگر گزارش بازرس صحیح بوده چرا کمیسیون ۱۱۰ هزار ریال رای داده و اگر غلط بوده چرا ۱۷ هزار ریال اضافه کرده اند در صورتیکه مودی تقاضای تجدید نظر و رسیدگی بدفتر نموده است و کمیسیون توجه بتقاضای او نکرده هم بنظر یک پرونده ای هم هست مربوط یک کافه چی که کلاسه شماره ۳۹۴۳ در سال ۲۴ که ۵۰۰ ریال بوده و در سال ۲۵ - ۳۴۴ ریال و سال ۲۶ از مآخذ ۲۰ هزار ریال یعنی ۱۰۴۴۰ ریال یعنی ۲۱ هزار ریال سال ۲۴ از او مالیات مطالبه کرده اند شکایت هم کرده است دوندگی میکند و کارش بجائی نرسیده است خلاصه بنده سر آقایان را ببرد میآورد از این موارد بسیار زیاد است که ممکن هست بهم خدمت آقای خواجۀ نوری که خودش ملاحظه فرمایند و دستور بدهند بنده از چند ماه پیش این را سؤال کردم از دولت و اتمام حجت کردم و حتی شرط اعتتامد با دولت این بود که دستگاه وصول مالیات اصلاح شود اینست که آقایان یک توجهی بکنند که تمام مأمورین جزء وصول با مردم کم شود اما در باره بیشه وزان که اینها یک طبقه ای هستند و یک تشکیلاتی دارند حتی یک عریضه ای نوشته بودند که بنده به مقام ریاست مجلس تقدیم میکنم یعنی یک عریضه ای به مجلس نوشته اند اینجا میگویند ما باید مالیات بدهیم واقفان هم میگویند که مالیات خود ما را بدهیم تا دینار آخرش هم میدیم ولی ما را از این عوارض مأمورین خلاص کنید میگویند آقا شما یک جزء جمعه ای را رد در گذشته یا اینکه معلوم است که افراد یک صنفی چند مالیات داده اند تا بجای شما اینها را روی هم بکشید اگر میخواهد یکمقداری هم چربش بکنید ولی این را یکجا از نماینده صنف بگیرد آنها

خودشان اینقدر عداوت دارند که بین خودشان سر شکن کنند دیگر برای هر فرد فرد ضوابط و حرف دوسه درست کردن و مأمورین ابلاغ و محضار و نمدانم پیش آگهی و اینها را بجان مردم انداختن و چندین برابر مالیات از آنها گرفتن اینها را موقوف کنند بنده اینجا یک پیشنهادی هم داده ام که بتواند بصره مواد طرح خواهد شد بنا بر این آقایان بفرمایند که بنده بعنوان موافق اسم نوشته ام و مخالف کار میکنم بنده هیچوقت آدم منفی بافی نیستم در تمام عمرم در کارهای مثبت بوده و عقیده ام اینست که هر کسی اعم از اینکه موافق یا مخالف دولت باشد باید در گذراندن بودجه کشور کمک کند و نظریاتی را هم که آقای دکتر مظمی گفته اند بسیار صحیح است باید این بودجه را بالاخره یک طوری بگذرانیم که یک حدی باشد در ایام قنوت که هیئت دولت نتوانند از آن تجاوز کنند این یک نظر بسیار صحیحی است حالا اگر کردند گناهشان بزرگتر میشود بنده البته مثل جنابعالی خوشبین نیستم که اگر شایک بودجه ای بدوات دادید در دوره قنوت مسلماً دست بان نخواهد زدو از آن یک دینار تجاوز نخواهند کرد اما گناهشان بیشتر میشود (صحیح است) بیشتر میشود از آنها مؤاخذه کرد تا اینکه درستان قانوناً بکلی باز باشد و هر چه دلشان میخواهد بکنند کشوریکه بودجه نداشته باشد حتماً محکوم بزوال است بنده هم با بودجه موافقم اما بشرط و شرایطی که بنده آن شرطها را چاره دردمای اجتماعی ایران میدانم و فعلاً ۴ شرط دارم که بنده خیلی خلاصه میگویم که آقایان خیلی خسته نشوند بنده ۴ شرط دارم برای موافقت با بودجه اول رعایت عدالت اجتماعی هم در درآمد بودجه و هم در قسمت هزینه دوم حد اکثر صرفه جویی هم در مالیات و هم در اقتصاد کشور سوم سبکبار شدن دولت چهارم جلب و تقویت سیاست خارجی برای خاتمه دادن به فلاکت اقتصادی که بنده نشان خواهم داد حالیکه یکی اینها را بطور خلاصه عرض میکنم و پیشنهاد هم خواهم داد اول راجع به عدالت اجتماعی است بنده در ابتدای عرایضم با تجزیه و ترکیب ارقام بودجه نشان دادم که از هفت هزار و هفتصد و کسری میلیون در آمد قریب پنج هزار میلیون آن مالیات غیر مستقیم و عوارضی است که بصرف کنندگان تحمیل میشود فقط ۱۳۰۰ میلیون مالیات مستقیم است اینجا بنده نسبت که یک پراترتی باز کنم که بنده حساب کردم درجه خرج وزارت دارائی را چون وزارت دارائی بودجه خرج خود را یک قلم ننوشت است و بد حساب کردم ۲۵۰۰ میلیون ریال بودجه وزارت دارائی است دوهزار و پانصد میلیون ریال و آن سهمی که وزارت دارائی از آن حقوق زمان جنگ مستخدمین بگیرد آن را هم که رویش بکشیم تقریباً دو هزار و هفتصد و هشتصد میلیون ریال بودجه وزارت دارائی است (امیر تیمور - با چهار میلیون اداره میشود) و حالا عرض میکنم که این بودجه برای چیست این مالیاتهای غیر مستقیم که گرفتار خرجی ندارد برای اینکه آنجا دم میبندن بترین آن مأموری که میآید واز هر اتومبیلی که بترین میگیرد آن اضافه بترین را بگیرد و یکمرتبه تحویل میدهند اینکه خرج ندارد و عایدات نفت جنوب راهم که باید یک وزارت دارائی بگیرد آنهم که غربی ندارد تمام این بودجه ۲۸۰۰ میلیون ریالی که وزارت دارائی میگیرد

برای همین هزار و سیصد میلیون مالیات مستقیم است بطوریکه مردم فقط باید ناشایست بکنند یعنی مردم بی بضاعت (نورالدین امامی - آنها هیچکس را نمیخواهند نگاهدارند) ولی برای هزینه عمرانی که برای مردم کار تهیه میکنند و این عهده دائم التزایم بیکاران را که همه روزه برای گرفتن کار مراجعه میکنند مشغول و آسوده میکنند دوازده درصد خیلی ناچیز و در حکم صفر است باید از هر جا که میشود صرفه جویی کرد و بر هزینه عمرانی افزود و باید برای بودجه تبصره ای اضافه کنیم که دولت مکلف باشد در بودجه سال آینده هزینه عمرانی را مثل سابق ۵۰ درصد لا اقل برساند این بود و چند میلیون تومان که از محل عایدات نفت جنوب تخصیص بعمران داده شده بیشتر باید برای کمک بکشاورزی مصرف شود آنهم در درجه اول برای آبیاری و تهیه تراکتور و واگنداری آنها بکشاورزان به قیمت های ارزان و با قسط و راه سازی را باید طوری تأمین کرد که رعایای دهات تطمیع نشوند (صحیح است) و بطمع مزد روزهان با اداره راه هجوم نیاورند (صحیح است) چون بنده تجربه دارم و ضمناً هم باید عرض کنم که چون خوزستان منبع عایدات نفت ماست که صرف مخارج عمرانی میشود و خودش هم استعداد زیادی دارد و حتماً باید یک سهم بسزائی داشته باشد در سایر قسمتها هم مخصوصاً آذربایجان که وضع بسیار حساسی دارد و باید بوضع آنجا توجه عاجلی بشود (نورالدین امامی - آقا راجع با آنجا زیاد صحبت کنید) راجع با آذربایجان که یک قسمتش را خود بنده وارد بودم قسمت شاهسونهای بد بخت است که اسمال دچار حادثه بزرگی شده اند و با توجهات مخصوصی که اعلیحضرت همایونی فرمودند که اثرش را در همان روز های اول بخشید و کمکهای زیادی رسانیدند ولی بعد از چند هفته که گذشت آقای دکتر ظهاری حرارت دولت کم شد و بنده میخواهم که باز متوسل با اعلیحضرت همایونی بشوم برای اینکه دولت در وهله اول خوب بود ولی حالا قسمت آخرش که باید وامسانی بدهد گرفتار مقررات بانک کشاورزی شده است که اگر بنا بشود که عمران و آبادی با این مقررات بانک کشاورزی باشد هیچوقت عملی نخواهد شد (صحیح است) (نورالدین امامی - روزه حرارت دولتها را کم کرده است) این شرط اول من بود شرط دوم لزوم حداکثر صرفه جویی هم در مالیات و هم در اقتصاد است علت اللیل این وضع فلاکت بار بیجسای و اسراف است آقایان این ولخرجی دولت است که ارزش ریال ما را این اندازه تنزل داده است و ملت ایران دیگر طاقت این گشاد بازیها را ندارد و محکوم بصرفه جویی است و اگر ما بخواهیم صرفه جویی بکارهای خود بدهیم باید هم دولت و هم ملت کمربند خود را چند درجه تنگ بکنند و بشکم خود فشار بیاورند و در قسمت اقتصادی هم یک تصمیم الهین اتخاذ کرد و جلوگیری از عظیم واردات را گرفت فقط آنچه خودمان تولید میکنیم چیزی بخریم و بیوشیم و همه قناعت کنیم و هر چه ارزداریم هم را صرف با سیاست تولید ثروت کنیم چه میشود اگر امروز دولت یک تصمیم فوری اتخاذ کند و ورود اتومبیلهای سوار را بکلی منع نماید (صحیح است) بطوریکه هنوز آنهم که این اتومبیلها هست مردم چشم هیچکس نمیکنند (بین اسفندیاری - میفرمایند الاغ سوار شوند) فقط معدودی اتومبیل از یک سیستم خیلی ارزان برای حواج ضروری و آنهم بعد از

فروشدن اتومبیلهای موجود در کشور اجازه بدهد (صحیح است) فقط برای عبور و مرور مردم اتوبوس وارد بکنند اگر این اتومبیلها را لوکس بکشور نباید اتومبیل فراموش میشود و این هم چشمتی های خانمان بر انداز و مشوق نادرستی البته متنتی خواهد شد و اعیان و وزرا هم بیلب سوار اتوبوس خواهند شد من یقین دارم در هزینه های دولتی هم باید صرفه جویی بشود و انابه های فاخر و لوکس وزارتخانه ها هم باید برای چند سال موقوف بشود بگویم همیشه تا چند سال توافقیکه ما این کسر بودجه را در آنچه لزومی دارد که ما این بناهای فاخر را بسازیم میسازند بناهای درجه دوم و سوم بسازند که برای مردم کار تولید شود اگر هم دولت فداکاری کند در موقع تصویب بودجه تصمیم بگیریم که سی الی ۲۵ درصد از بودجه کل وزارتخانه ها کسر شود یعنی یکمرتبه بگویم از تمام بودجه چهار دیواری وزارتخانه ها ۲۰ درصد کسر بشود و پیشنهاد هم کرده ام (بین اسفندیاری - از یکطرف میگویند که مردم کار ندارند و از یکطرف بودجه را کسر میکنند) آقا ما میگویم وزرا لوازم ضروری خود را در حدود آن بودجه چهار دیواری تنظیم میکنند اما بطوریکه میشود؟ آیا دستگاه دولت لنگ خواهد شد؟ غیر مطمئن باشید اگر از مخارج تقنینی کم بکنند ۲۰ الی ۲۵ درصد کسر بودجه ما از اینین میروند و همه کارهای لازم هم بجزایر خواهد افتاد بنده خودم در ملاقاتی که با آقای وان زلاند کردم که برای مطالعه آمده بود و از وضع اقتصادی کشور پرسیدم چون هر کسی که میخواهد اظهار نظر کند باید اول وضع اقتصادی کشور را بجا بیارد وقتی از وضع اقتصادی کشور صحبت کردم ایشان از من پرسیدند که آیا نمایندگان ملت این بودجه تقدیمی را که بیش از سیصد میلیون تومان کسر دارد تصویب خواهند کرد؟ بنده از طرز سؤالش استنباط کردم که ایشان این کسر بودجه را یک عامل مهم پریشانی کشور میدانند ولاید انتظار جواب منفی را داشتند ولی بنده جوابی ندادم و متعجب بودم که بایشان چه جواب بدهم این دو شرط شرط سوم بنده برای موافقت با بودجه اینست که دولت بار خود را سبک کند دولت از یکطرف بار عهده کنبری مستخدمین زیادی را بدوش میکشد و از طرف دیگر پانصد میلیون تومان بیاتک ملی یعنی در واقع ببرد مقروض است حالا رقم صحیحش را آقای مخبر میفرمایند اگر اشتباهی درش باشد در قلم ۵۴ هزینه مبلغ ۵۰ میلیون ریال بعنوان سود اسناد خزانه و غیره و در رقم ۵۸ مبلغ یکصد میلیون ریال بعنوان قسط وام دولت بانک ملی ایران منظور شده است حالا اگر این دو قلم مربوط بویز دیگری است آقای مخبر توضیح میفرمایند ولی بنده اینطور فهمیدم که این دو قلم مربوط با قسط قروضی است که دولت بیاتک دارد و این در واقع اقساط بودجه است چون با این ترتیب هیچوقت این قرضه تمام نخواهد شد در مقابل دولت از یکطرف کارخانجاتی هم دارد چه بسیار از کارخانجات هستند که دولت نمیتواند اداره شان بکند و همه شان هم در شرف ورشکستگی هستند از طرف دیگر املاکی هم دارد مثل املاک ایتام و اراذل اداره میشود پس از وضع هزینه های اداری چیز قابلی از این املاک عاید نمیشود آیا ممکن

ملت ایران از منابع مشروع تمام آنها که چه مال زمان جنگ بوده و چه از حقوق حقه ماست که همانطور که گفتیم ما نباید برای گرفتن حقوق حقه خودمان گدائی بکنیم و آنچه من استنباط کردم سیاست خارجی ما بطوریکه باید تعیین شده است بنده با کمال ارادتی که با آقای حکمت دارم و با شما هم مراد است ای میدانم و سابقاً هم با هم همکاری کرده ایم انتظار دارم که ایشان یک تکلیفی بدهند و این سیاست خارجی ما را دولت همت بکند و همه نمایندگان در سیاست خارجی یکدل و یک زبان باشیم ما در سیاست خارجی هیچکدام اعم از اقلیت و اکثریت نباید با هم اختلاف داشته باشیم باید همه همدونتی را که بخواند سیاست خارجی ما را روشن کند تقویت کنند باید تقویت کنند تا دولت موفق بشود که حقوق حقه ما را بگیرد از دوستان خودمان، از متمیقین خودمان (یعنی اسفندیاری - ولی برای ما که عری باقی نیست خودشان انشاء الله اتفاق داشته باشند) بنده هم با اینکه عراضم خیلی مفصل بود سرش را هم آوردم و مختصرش کردم برای اینکه با آقایان دیگر هم نوبت برسد و راجع باین مطالب خودم هم پیشنهاداتی داده ام که در موقع خودش طرح خواهد شد و امیدوارم که تصویب بشود (احسن).

نایب رئیس - چهار نفر از آقایان پیشنهاد کفایت مذاکرات کرده اند آقای صدر کشاورز مقدمند و بعد آقای حازقی با آقای قبادیان و آقای بزم اسفندیاری چون آقای کشاورز صدر مقدمند ایشان میتوانند صحبت کنند بفرمائید.

کشاورز صدر - بنظر بنده گمان نمیکنم آقایان معتقد باشند که بیش از این در اطراف ماده اول صحبت شود و حتی راجع بمواد بنظر بنده در بودجه بطور کلی در مجلس هر چه راجع با موضوع بخواهند میتوانند بگویند ولی از حدود ماده مر بوطه نباید تجاوز بشود (صحیح است) (دهقان - دلا یلتان را راجع بکفایت مذاکرات بگویند) و تصور میکنم آقایان تصدیق بفرمائید که این مطالبی که گفته میشود مربوط بماده اول عموماً نموده و این موجب تأخیر کار است در بودجه و همانطور که عرض کردم در کلیات پیشنهاد دام و تصویب شد عرض کردم باینکه اگر آدم راجع بمر آمد مثلا میخواهد اظهار نظری بکند یا راجع بخرج در باره هر کدام باید پیشنهاد بکند تا اصلاً یک نتیجه ای بگیرد والا بحث در کلیات و راجع بامان و ریسان صحبت کردن در پشت تریبون راجع به بودجه که ما اگر یک بودجه تصویب شده ای نداشته باشیم ولو اینکه آن بودجه خیلی کامل نباشد باید تصویب شود تا بر اساس آن دولت بتواند یک اقداماتی بکند و وضع آشفته کشور را از هر جهت برطرف بکند و من معتقدم که مذاکرات کافی شده است و استدعا میکنم از آقایان که رأی بدهند بکفایت مذاکره بلکه وارد شویم و ترتیب این داده شود و تصویب شود.

نایب رئیس - آقای دکتر جلال عبده مخالف با کفایت مذاکرات هستید بفرمائید

دکتر عبده - عرض کنم بنده هم علاقه مندم که بودجه هر چه زودتر بگذرد ولی باید توجه داشت که مهمترین وظیفه نمایندگان بحث و مذاکره در بودجه مملکت و بیان نظریات مخالف و موافق است

در صورتیکه تنها چهار نفر از نمایندگان توانسته اند نظریات خودشان را بیان کنند هستند کسانی که نظریاتی دارند شاید این نظریات قابل استفاده باشد در هر حال حق نمایندگان است که این نظریاتی که دارند بگویند و بنده هم با نظر آقای تقی زاده موافقم که نباید از پیشنهاد کفایت مذاکرات سوء استفاده بشود مخصوصاً در مورد بودجه نمایندگان مجلس میبایستی از حق خودشان استفاده نمایند بعلاوه اگر شما آئین نامه ای که جدیداً گذشته وقت بفرمائید ملاحظه میکنید که آمده اند در تمام موارد وقت مذاکره را معین کرده اند مگر در مورد طرح بودجه چرا؟ برای اینکه قانونگذار نظر داشته است که در مورد طرح لایحه بودجه نمایندگان استفاده کنند و نظریات خودشان را بیان کنند و من خیال میکنم اگر آقایان پیشنهاد کفایت مذاکرات رأی بدهند نقش غرض خواهد شد برای اینکه نمایندگان که حرفهائی و نظریاتی دارند از نظریات خودشان صرف نظر نمیکنند و مجبورند بصورت پیشنهاداتی وارد بمانند و نظریات خودشان را بیان کنند و همچنین منظور که آقای تقی زاده فرمودند در مورد پیشنهاد چهار نفر صحبت میکنند یکی خود ناطق یکی وزیر و دو نفر مخالف و مقتضی است آقایان این نکته را توجه بفرمائید که فقط دو ماده در بودجه هست اگر اجازه بدهید در ماده اول باندازه کافی صحبت بشود من خیال میکنم چیزی نباخته اند و همان کسانیکه معتقدند میبایستی بودجه زودتر بگذرد باعتقاد بنده بهتر است کمک کنند و باین نظر بنده موافقت بفرمائید.

نایب رئیس - باید رأی بگیریم بکفایت مذاکرات چون عده کافی نیست اگر آقایان اجازه بدهند چون این موضوع بحرله رأی رسیده است ده دقیقه تنفس داده شود.

(مجلس ساعت یازده بعنوان تنفس تعطیل و پس از بیست دقیقه مجدداً تشکیل گردید).

نایب رئیس - اعلام رأی شده بود ولی از قرار معلوم آقای کشاورز صدر موافقت فرموده اند که مغبخیر وزیر مربوطه صحبت کنند بعد رأی گرفته شود.

کشاورز صدر - بنده منظورم این بود که آقای مغبخیر و وزیر مربوطه صحبت کنند بعد رأی گرفته شود.

آزاد - آقای رئیس اعلام رأی فرموده بودید.

نایب رئیس - بعداً رأی گرفته میشود آقای مغبخیر میخواهند صحبت کنند، بفرمائید آقای دکتر معظمی.

دکتر معظمی (مغبخیر) - جناب آقای دکتر متین دفتری راجع ببودجه دو قسمت صحبت فرمودند یک قسمت مربوط بمالیاتهای مستقیم و غیرمستقیم بود و یک قسمت راجع ببخارج پرسنلی و غیر پرسنلی و در ضمن یک قسمتم راجع بوضعیت اقتصادی مملکت فرمودند که بنده یکی یکی جواب عرض میکنم.

راجع بقسمت مالیاتهای مستقیم و غیرمستقیم (بلندتر) آقای وزیر دارائی هم چند روز پیش از این اینجا صحبت فرمودند و خود ایشان گفتند که مالیاتهای غیرمستقیم هشتاد و هفت درصد است و مالیاتهای مستقیم سیزده درصد بنابراین دولت هم در نظر دارد که مالیاتهای غیرمستقیم را کم بکند بطوریکه مالیاتهای مستقیم زیاد بشود و این قسمت جزء اساس سیاست

بگمارند و ترتیبی بدهند که وصول مالیات بهتر شود آقای وزیر دارائی هم قول دادند که این قسمت را رعایت کنند و همچنین صورت عایدات سه ماهه را که به کمیسیون بودجه داده اند معلوم شد که دولت توجه داشته است، برای این که عایداتش اضافه شود راجع به بودجه وزارت دارائی فرمودید که ۲۵۰ میلیون یا ۲۸۰ میلیون تومان است با آقای خواجه نوری هم حساب کردیم بودجه وزارت دارائی از ۱۳۲۰ خیلی اضافه شده است در ۱۳۲۰ بیست و شش میلیون و پانصد و هفتاد و هشت هزار ریال بوده است ولی در سال ۱۳۲۸ صد و پنجاه میلیون تومان است بنابراین از آن سال با بنظر ۱۲۲ میلیون اضافه شده است ولی اضافه اش با آن حدی که شما فرمودید نیست ۱۲۳ میلیون تومان اضافه شده است و جمیع هم ۱۵۰ میلیون تومان است و این قسمت هم مربوط بخود وزارت دارائی است، ضرایبانه است و گمرک است و غیره، راجع بقسمت قروضی که فرمودید راجع بقروض در بانک ملی یکقسمت از قروضی است که دولت خودش قرض کرده است و یکقسمت از ضمانت کرده است قروض خود دولت ۵۰۴ میلیون تومان است مطابق این وضعیت ۱۵ روزه ای که خود بانک ملی داده است و بعلاوه صورتی هم که آقای خواجه نوری داده است همینطور است و قروضی که دولت ضمانت کرده است مال شهر داریا ۳۹ میلیون تومان است، تنزیلی را هم که فرمودید در این جا نوشته است ۵۰ میلیون تومان این فقط مر بوط باسناد خزانه است که اسناد خزانه را سابق یکقسمت عده اش را بانک شاهی خریده بود بعداً در این موافقتیکه با بانک ملی شده است که اسناد خزانه را بانک ملی خریداری کرده و بانک ملی صدی یک تنزیل میگردد از باب اسناد خزانه ولی بقیه قروض صدی چهار است صدی یک و نیم هم حق العمل میگيرند تا صدی شش ولی سودها هفتم میلیون تومان است در سال و این پنج میلیون تومان را که ما اینجا نوشتم برای سود اسناد خزانه است حق العمل است، نقل و انتقالات و جوهی است که از مرکز بولایات و از ولایات به مرکز منتقل میکنند (صادق - مبلغ اسناد خزانه چقدر است) (خواجه نوری - ۵۰ میلیون تومان) ۵۰ میلیون تومان است که در بانک ملی است سابق نصفش در دست بانک شاهی بود ولی مطابق این موافقت نامه برگشته است به بانک ملی پس بنابراین این ۵۰ میلیون تومانی که نوشته شده است فقط برای پرداخت تنزیل سود اسناد خزانه است و این ۱۷ میلیون را دولت هرساله باید باینکه ملی پرداخت کند (آزاد - آقای دکتر معظمی خود ابتهاج نوشته است نوزده میلیون) بسیار خوب و در اینجا البته دولت در صد هست که با بانک ملی وارد مذاکره شود که این قروض را بیک ترتیبی یک کاسه کند و این ده میلیون تومانی را که ملاحظه کردید برای پرداخت قسط وام است که دولت قسط وام را سالی ده میلیون تومان پیش بینی کرده است (دکتر متین دفتری - این حساب کی استهلاک خواهد شد) بقیه بنده هیچوقت استهلاک نخواهد شد و دولت باید بیک ترتیبی حل بکند و راههایی هم هست که دولت بیک ترتیبی استهلاک بکند ولی فعلاً موافقتی ندارد که بنده اینجا عرض کنم شما بنا بر این **این بود جواب بیانات آقای دکتر متین دفتری و راجع**

بقسمت کسر هم کفرمودند بیست درصد بایستی پیشنهاد بفرمائید که کسر شود البته این قسمت کسر هم همان طوری که وعده داده شده است در مقدمه گزارش یکقسمت از عواید اضافه خواهد شد یک قسمت هم از وجوه تقاعد که اشخاص را تقاعد کرده اند این بولیا پرداخت نخواهد شد بطوری که پیش بینی شده است ۱۳ میلیون تومان است در آمد هم بطوریکه پیش بینی شده است اضافه خواهد شد و صرفه جوئی زیادی هم در این ارقام میشود بنابراین کسر بآن مبلغی که نوشته شده نیست و من این قسمت را با آقای وزیر دارائی صحبت میکنم و تذکر میدهم و میخواستم در اینجا از آقایان تقاضا بکنم که آقایان لطفاً بفرمائید که رأی بکفایت مذاکرات بدهند چونکه هفتاد پیشنهاد رسیده است و پیشنهادها مطرح شود.

نایب رئیس - رأی بگیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات در ماده اول را کافی میدانند قیام کنند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

امیر تیمور - بنده اخطار داشتم.

نایب رئیس - بفرمائید.

امیر تیمور - بنده برای استحضار مقام ریاست و برای اینکه اجازه عرض مطلبی را ببنده طبق ماده ۱۴۶ و تبصره ماده ۴۳ که هر دو را الان میخواهم اخطار دارم « ماده ۱۴۶ اخطار راجع به منافی بودن لوایح و طرح ها با قوانین کشور یا اخطار راجع بنظام نامه داخلی مجلس مقدم بر اظهارات دیگر است و مذاکرات در موضوع اصلی را متوقف میکند و باید در نهایت اختصار بعمل آید همانطور که در این جا ذکر میکند اخطار راجع بمنافی بودن طرح و لوایح با قوانین کشور در مصوبات این لایحه بودجه ارفاقی هست که با قوانین موضوعه کشور تطبیق نمیکند و بر خلاف قانون هم هست چون بر خلاف قانون هم هست اجازه میخواهم بنده مرادش را تذکر بدهم تبصره ماده ۴۳ هم این جا صراحت دارد « تبصره مقصود از رسیدگی مذکور در ماده ۴۳ عبارتست از بررسی دقیق در اعلام عوائد مملکتی و صحیح ارقام هر قلم و مطابقت آن بقوانین موضوعه» در اینجا کمیسیون بودجه رعایت این موضوع را با اینکه این جا دستور صریح آئین نامه است نکرده اند و چیزی را کرده اند اغلب مواردی است که الان عرض میکنم مخالف با قوانین موضوعه کشور است با اینکه در کمیسیون آئین نامه مجلس شورای ملی جناب آقای تقی زاده و آقای دکتر معظمی عضویت داشته اند و در ماده ۴۳ آئین نامه راجع بتعیین تکلیف وظایف کمیسیون بودجه تبصره ۴۳ است در تبصره اش میگوید که مقصود از رسیدگی مذکور رسیدگی در عواید مملکتی است که کمیسیون بودجه را مکلف میکند ارقام و ارقام دخل و خرج مملکت را با قوانین تطبیق بکند و آنچه که با قوانین مطابق است قبول بکند آنچه که مطابق نیست قبول نکند و با اینکه آقای تقی زاده و آقای دکتر معظمی هم دوشان هم در کمیسیون بودجه عضویت دارند خودشان هم رعایت نکردند و الان خبری که کمیسیون بودجه داده و در مجلس مطرح است افلامی دارد که برخلاف قانون است. بنده مطلب زیادی ندارم که عرض کنم موضوع جمع میگوید مالیات املاک مزروعی مالیات

مستغلات، بنده باید عرض بکنم که برای املاک مزروعی و برای مستغلات تا بحال قانونی از تصویب مجلس شورای ملی نگذشته است (صحیح است) اصل بود و چهار قانون اساسی که بنده الان میخواهم صریح است میگوید « هیچ قسم مالیات بر فراز نمیشود مگر بحکم قانون » با اینکه این صراحت در آرای چندی باینطرف وزارت دارائی با استناد تصویبنامه ما قوانین موضوعه مملکت را زیر پا گذاشته و برفع یک عده معهودی از سرمایه داران این مملکت قانون را اجرا نمیکند و برخلاف قانون تصویبنامه گذارنده و مالیات مستغلات و مالیات ارضی میگيرند (صحیح است) مالیات مزروعی که میگویم آقایان تصور نفرمائید که این مالیات مزروعی مربوط بعهده مالکین است و بنده عرض کنم تمام دهات این کشور شاید بیش از ۴۵۰ تا ۵۰۰ هزار قریه و آبادی نباشد که نود و پنج درصد اینها خرد مالکین و رعیتی است و تمام تحمیلی را که این جا وزارت دارائی دارد برضد این عده است، مطابق قانون مالیاتی که هنوز بقوت خودش باقی است و یا بر جا است قانون مالیات بردر آمد مورخ ۱۹ آبان ۱۳۲۲ است که طبق این قانون مکلف میکنند کلیه افرادی که در این مملکت باین نحو کان در این مملکت عایداتی داشته باشند طبق ترتیبی که قانون تعیین میکند باید مالیات خودش را بپردازد و وزارت دارائی این قانون را از دو سه سال باینطرف برفع یک عده سرمایه دار که مبالغ هنگفتی در سال فایده میبرند باید مالیات بدهند این قانون را مسکوت گذاشتند و مالیات آنها را نمیگیرند که اگر این قانون را اجرا بکنند سالی ۱۵۰ الی ۲۰۰ میلیون تومان حاصل اجرای این قانون است (صحیح است) وزارت دارائی قانون را موقوف الاجرا و کان ام یکن گذارده است و برخلاف قانون مالیات مزروعی آنهم در مقابل دو بیست میلیون تومان عایداتی که باید اجرای قانون مالیات املاک مزروعی داشته باشد بیست میلیون مالیات املاک مزروعی را از یک مشت زارع عور بدیخت لغت برهنه باستم و ضرب شلاق مأور باید ترین وضعی که در قرون وسطی هم سابقه ندارد میگيرند (زنگ نایب رئیس) اجازه بفرمائید قربان من عرضم را بکنم از چندین پیش در این مملکت گفته میشود عدالت اجتماعی مکرر هم اعلیحضرت همایونی بیان کردند عدالت اجتماعی یعنی چه؟ یعنی اینکه از طبقات متعین گرفته بشود و از طبقات ضعیف کاسته بشود اینها یعنی وزارت دارائی برعکس این نظر منو کانه بر عکس این اصل اساسی طبقات متعین را که طبق قانون باید مالیات بدهد آنها تعلق بگیرد اینها مراماف کرده و قانون را موقوف الاجرا کرده و برخلاف قانون آمده اند از یک عده رعیت بدیخت بنام مالیات مزروعی مالیات مطالبه میکنند حالا بنده عرض میکنم که این مالیات برخلاف قانون مطالبه کردن مستلزم چه عواقبی است، بنده روزه هم در مقدمه خشک میشود نمیتوانم مطالبه را درست بگویم، طبق ماده ۴ قانون محاسبات عمومی مصوب ۱۰ اسفند ۱۳۱۲ میگوید « جز عوارض و مالیاتهای مقرر بوجوب قانون اخذ هر گونه عوارض و مالیات دیگر بهر اسم و رسم که باشد ممنوع است (صحیح است) عملی را که امر باخذ مالیاتهای غیر قانونی بدهند و اشخاصیکه فهرست و تعرفه و اسناد آنرا تهیه نمایند و کسانیکه متصدی وصول آن بشوند مشمول مقررات ماده ۱۵۴ قانون مجازات عمومی خواهند بود ماده ۱۵۴ قانون مجازات

عمومی هر يك از مستخدمین دولتی که مأمور اخذ مالی بفتح دولت است برخلاف قانون زیاد بر مقررات قانون وجه مالی اخذ کند یا با بخر کردن نمایند باختلاف مراتب بجسی تأدیبی از ۸ روز الی سه سال و بتأدیبه فرامتی معادل نصف آنچه که گرفته است محکوم خواهد شد و بلاوجه باید آنچه را که بدون حق گرفته است بصاحب آن رد نماید مجازات مذکور در این ماده در مورد اشخاص نیز که مأمور باخذ مال بفتح بدیده میباشد جری خواهد بود بنده این جا از مقام ریاست متنی میگویم بطیغه اساسی خودشان که حفظ قانون است توجه فرمایند شما مکلف هستید اینجا نظامنامه و قانون را رعایت فرمایند آئین نامه ماده اش را خوانند قانون اساسی را ساش را خوانند قوانین دیگر را هم عرض کردم در اینص در خبر کمیسیون بودجه رقم مالیات مزروعی و رقم مالیات ستملات بر خلاف این قوانین است و این جرم مستمر است که دولت و وزارت دارائی و شخص وزیر دارائی مرتکب میشوند وزیر دارائی مستوجب تعقیب جزائی است و قانوناً محکوم بجس خواهد شد و باید مقام ریاست اجازه فرمایند یک چنین قلم خلاف قانونی در مجلس مطرح بشود بنده بر حسب وظیفه ای که داشتم بعرض رساندم.

نایب رئیس - آقای امیر تیمور این اخطار آقا خلی وارد نبود لایحه بودجه رایك لایحه منافی با قوانین مملکتی میداند وارد نیست بنظر من (امیر تیمور) - رقم مالیات مزروعی و ستملاتش قانون ندارد آقای دکتر معظمی

مخبر - بنده از نظر شخصی خود با جناب عالی آقای امیر تیمور موافقم که مالیاتیکه ما میگیریم بایستی مبنای قانونی آن در اینجا ذکر شود منتهی این موضوع در کمیسیون بودجه هم مورد مذاکره واقع شد یک اختلاف نظری در اینجا وجود دارد و آن اینکه در سه دوازدهمی که گذشته بود دولت را مکلف کرده بود که تصویبنامه های زمان قنرت را که مورد قبول هست قبول کند و بمجلس شورای ملی تقدیم کند (امیر تیمور - مجوز نمیشود تا قانون تصویب نشود) در کابینه آقای حکیم الملک این کار را کردند در ظرف مدت یکماه تصویبنامه هائی که قبول کردند بمجلس شورای ملی تقدیم کردند و وزیر دارائی وقت که آقای نجم الملک باشند استدلال میکردند که چون من در سر موقع قانونی تصویبنامه را تقدیم مجلس شورای ملی کرده ام بنا بر این این قسمت قانونی است بدمم استدلالی کردند که چون در یک دوازدهمی های متعدد اجازه وصول داده شده است و در این یک دوازدهم ما غالباً این مالیات املک مزروعی از ابتدای دوره ۱۴ در تمام یک دوازدهم ما تصویب شده است بنا بر این یک موضوع مورد اختلاف بود کمیسیون بودجه موظف نبود قانون را تفسیر بکنند که بنده منظور از این چیست این است که ما بعرض مجلس شورای ملی میرسانیم این استدلال است که آنها میکردند حالا بسته برای مجلس شورای ملی است

نایب رئیس - باید وارد پیشنهادات بشویم در این ماده آقای سزاور در جلسه قبل بعنوان ماده ۹۰ اجازه خواسته اند، بفرمائید.

سزاور - چون بنده افتخار عضویت کمیسیون دارائی را دارم و مخیر کمیسیون دادگستری هم هستم در جلسه قبل و در جلسه ما قبل آقای حائری زاده و آقای دکتر بقائی مخصوصاً نسبت بکمیسیون دارائی بد مطالب اظهار کردند البته من با آقایان ارادت دارم ولی بنظر بنده بهتر این است که در مقام اعتراض بدولت اگر کسی خواست اعتراض کند بیک موضوعی خوبست مطالبش آمیخته با عراق نباشد زیرا اگر مطالب زیاد اغراق شد اثر خودش را از دست میدهد از نظر قانون آن ماده واحده ای که دولت آورده نسبت بصلاحت دادگاههای نظامی از نظر اینکه این قانون خوبست یا نه ایراداتی دارد یا ندارد آن یک یعنی است علیحده امامجلس شورای ملی که یک اختیاراتی داده است بکمیسیون دادگستری و کمیسیون دادگستری گذشته از اینکه هیجده عضو دارد شش نفر هم از شعب انتخاب شده اند منجمله آقای دکتر بقائی که خود ایشان هم عضو کمیسیون دادگستری هستند و کمیسیون دادگستری هم تشکیل میشود با حضور آقای وزیر دادگستری و جلساته ادامه دارد حالا حقیقه این ماده واحده خوبست باید است لزوم دارد که مورد بحث واقع شود یا نه قابل اعتراض است یا نیست در کمیسیون بحث شده هر کس هم ایراد یا اشکالی داشته باشد میتواند بگوید اما اینکه کمیسیون مرعوب شده است و کمیسیون در تحت اخافه و رعب رأی داده است بنظر بنده این توهین بمجلس شورای ملی است یعنی چه؟ مگر ایواله ولی در کمیسیون دادگستری بوده است صکبسیون دادگستری اعضایش اینها هستند که اینجا تشریف دارند و آقای وزیر دادگستری هم آقای دکتر سجادی هستند که بنده تصور نمیکنم که یک چنین سوابقی از ایشان معروف و مشهود باشد و بنده تصور نمیکنم که یک دستگاه اخافه و ارعاب اینجا آمده باشند نمیدانم و از این بیان چیزی نفهمیدم بنده دقایقم از نظر اعضای کمیسیون است چون شخصیت های قابل احترام قابل اعتماد و اطمینانی در کمیسیون دادگستری

است بنا بر این اگر یکی از نمایندگان اعتراض دارند نسبت بدولت نباید رفتار و عمل اعضای کمیسیون را تخطئه بکنند این یکی دیگر اینکه این ماده واحده شورش تمام نشده اگر شور اولش تمام شد طبع و توزیع میشود آقایان نمایندگان اگر نظریاتی دارند بنظر یا نشان رامیدهند با زور شور و در وقت و مطالبه فرار میگردانند در مورد اصلاحاتی که شده اگر اکثریت کمیسیون رأی داد و مورد موافقت شد بموقع عمل و اجرا گذاشته میشود یک مذاکراتی شده و شور اولش هم هنوز تمام نشده مضافاً اینکه بنده اینجا یادداشت دارم که این موادی که آورده اند تا زکی ندارد ما قانون کتفر عمومی داریم یکی از موادش اقدام بر علیه امنیت واستقلال کشور است یکی از موادش در موردی است که شخص یا اشخاصی با اشارت کت خارجیها حتی باستقلال کشور لطمه بزنند یا قشون خارجیها را در کشور راه بدهند یک چنین موادی دارند بنا بر این میخواستم عرض کنم که این ماده هنوز تمام نشده و آقایان اگر نظریاتی دارند میتوانند بدهند و کمیسیون دادگستری بهیچ وجه من الوجوه تحت تأثیر نبوده و آزادانه که اینها را لایحه ای که می بیند تطبیق نمیکند با لایحه دولت می بیند که کمیسیون دادگستری اصلاحات لازم را کرده است و این در ذرا حق و عدالت است که نسبت بکمیسیون دادگستری این مطالب گفته میشود (صحیح است)

نایب رئیس - پیشنهادات خوانده میشود

پیشنهاد آقای امیر تیمور بشرح زیر قرائت شد تبصره یائین را باده اول پیشنهاد مینمایم

تبصره - منت مقرر در تبصره ۹ ماده واحده اجازه پرداخت دو دوازدهم حقوق فروردین و اردیبهشت ۱۳۲۸ تا آخر شهریور ۲۸ تعدید میشود

نایب رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - بنده از همکاران عزیزم متنی میگویم برایش بنده در این قضیه توجه فرمایند این تبصره ای که بنده پیشنهاد کردم چیز تازه ای نیست این تبصره را خود دولت در ضمن لایحه یک دوازدهم خورداد که سه چهار روز قبل از تصویب مجلس شورای ملی گذشت تقدیم کرده بود منتهی آقای کتجه ای که آنروز مجلس را اداره میکردند بوزیر دارائی گفتند که طبق آئین نامه تبصره نمیشود باده واحد یک دوازدهم داده شود و بنا بر این این تبصره را توجهی بهش نفرمودند این تبصره عبارت از این بود که طبق تبصره ای که در ماده واحده دو دوازدهم حقوق فروردین و اردی بهشت ۱۳۲۸ تصویب کردیم مجلس شورای ملی موافقت کرد که که اشخاصی که بقایای مالیاتی دارند تا آخر خرداد بآنها تعدید بشود (صحیح است) حالا اغلب هستند که تا آخر خرداد موفق نشده بقایای خودشان را بپردازند و وزارت دارائی هم خودش باین موضوع توجه داشت و قول داد که این تعدید بشود بنده حالا پیشنهاد کردم که تا آخر شهریور مهلت قانونی داشته باشد که تعدید بشود و در جلسه قبل که با آقای وزیر دارائی مذاکره کردم ایشان هم قبول کردند آقای وزیر دارائی هم قبول کردند من میگویم آقای مخیر و نماینده وزارت دارائی هم قبول کنند

نایب رئیس - آقای دکتر معظمی

مخیر - عرض کنم این پیشنهاد را در همان موقع که یک دوازدهم مطرح بود نظر آقای ملک مدنی در این قسمت اجرای تعدید بود بنده هم ایشان وعده

کردم که این پیشنهاد را قبول خواهیم کرد ولی در موقعش اما آقای امیر تیمور گویا آقای وزیر دارائی تا آخر مرداد قبول کرده اند (امیر تیمور- خیر تا آخر شهریور) بنده هم قبول میکنم

نایب رئیس - ممهذنا باوجود اینکه مخیر هم قبول کردند محتاج برای است اجازه فرمائید چند نفر بیایند (اکثریت بعد از چند اعطه حاصل شد) رأی میگیریم پیشنهاد آقای امیر تیمور که مخیر هم قبول کردند آقایانیکه موافقت قیام کنند (اکثر برخواستند) تصویب شد پیشنهاد دیگر قرائت میشود (پیشنهاد آقای اردلان بشرح زیر قرائت شد) ریاست محترم شورای ملی اینجناب تبصره زیر را پیشنهاد مینمایم

تبصره - برای نظارت در هزینه کل کشور اعم از اداره های دولتی که بطرز بازرگانی یا غیر بازرگانی اداره میشوند و همچنین برای نظارت در هزینه نسبت بمؤسساتیکه با سرمایه دولت اداره میشوند کمیسیون سه نفری از طرف مجلس شورای ملی تعیین میشود و این کمیسیون اجازه دارد که هر نوع هزینه غیر ضروری را که تشخیص بدهد از آن هزینه جلوگیری بنماید و ادارات و مؤسسات فوق مکلفند دستورات کمیسیون مزبور را اجرا نمایند کمیسیون اختیار دارد نسبت بتخلف از دستور صادره هر یک از مستخدمین دولت یا دستگاه مربوطه را از خدمت برکنار و تسلیم دادگاه دیوان کتفر نمایند دیوان کتفر پس از رسیدگی حکم با خراج مستخدم صادر خواهد نمود کمیسیون فوق نسبت ببودجه پرسنلی خود اختیارات کافی نیز دارد

نایب رئیس - آقای اردلان

قبل از اینکه بنده عرض بکنم خواستم عرض کنم که جناب آقای مخیر یک اصلاحی نسبت باین ماده اول باید فرمایند و آن این است که بودجه مجلس شورای ملی میزانش با میزانیکه در اینجا نوشته شده فرق دارد مجلس شورای ملی بودجه ای که بایش تصویب شده ۴۶۸۹۶۰۸ ریال است در صورتیکه در بودجه پیشنهادی دولت ماده اول ۴۴۵۷۸۰۲۲ ریال است تفاوتش ۲۳۳۱۷۹۸۶ ریال است چون بنده مخیر کمیسیون محاسبات هستم خواستم که این را اصلاح فرمائید امامردود پیشنهادی که بنده کردم خواستم که این را اصلاح فرمائید امامردود موضوع پیشنهادی که بنده کردم توضیح عرض میکنم از آقایان نمایندگان محترم استندما میکنم که توجهی بعرض بنده فرمایند مطابق این ماده که بکفایات مذاکرته آقایان رأی دادند در صورتیکه بهتر بود اجازه میدادند که نسبت بآن هم صحبت میشد اگر ما بودجه را تصویب کنیم معادل ۳۳۴۲۰۶۸۳۳ ریال کسر داریم جناب آقای وزیر دارائی فرمودند که ما کسر بودجه را از دوره میتوانیم تأمین کنیم یا اینکه بر مالیات اضافه کنیم یا اینکه از خرج بکاهیم امروزه ما نمیتوانیم مالیاتی اضافه کنیم و خرجی را هم آقایان از ش نکاستند این خرج را اینجا گذاشته اند بنا بر این یک راه دیگری دارد که بنظر بنده رسیده و آن نظارت دقیق در هزینه است تمام نشان وزارت دارائی در خرج متوجه یک بخشدار ورامین است یا یک مأمور پست خانه رفسنجان ولی راجع بخرجهای گرانی که در این مملکت میشود نظارت نمیشود یعنی وزارت دارائی فلوت

نظارت را ندارد حالا در معظور سیاسی است یا هر چه هست ما میخواهیم این فرمایشی را که آقای نورالدین امامی فرمایند که دخالت در امر دولت است اصل وظیفه مجلس شورای ملی نظارت در خرج است تمام قانون اساسی از اول تا آخرش این موضوع را تأیید کرده (صحیح است) ما باید با تمام قدرت در خرج نظارت بکنیم بنا بر این امروزه هم آقایان متوجه هستند مملکتی که بودجه آن موازنه نداشته باشد آن مملکت در ورطه گرفتاری میروند و عوامل همی است در مملکت که باید با توجه کرد یکی موازنه بودجه هست یکی فرونی صادرات و بر واردات بدیختان این قسمت دومی را که دیگر بنده نباید عرض بکنم که چهل میلیون لیره ما واردات داریم در صورتیکه ده میلیون لیره شاید کمتر صادرات بنا بر این ما برای اینکه از ورشکستگی حتمی جلوگیری کنیم باید یک نظارت دقیق و خیلی سختی در خرجها بکنیم (صحیح است) بنده معتقد هستم که در مواقع عادی ممکن است در مؤسسات دولتی که بطرز بازرگانی اداره میشوند یا در بانک هائی که با سرمایه دولت اداره میشوند مثل بانک صنعتی و بانک کشاورزی، آن نظارت دقیق شاید لازم نباشد ولی وقتی مایک کسر فاحشی داریم باید بطور موقت هم که شده نظارت بسیار دقیق و سختی نسبت به هزینه ها بکنیم آنوقت است که ما میتوانیم امیدوار بشویم که از ورشکستگی جلوگیری میکنیم و الا روز بروز وضعیت ما بدتر میشود پیشنهاد آقای دکتر متین دقتی یک اشاره ای دارد ولی اینرا توجه فرمائید که از مرداد ۱۳۲۷ بانطرف ماه بیه و روز بروز هزینه زندگی زیادتر شده است (دکتر متین دقتی- بنده هم همین را گفتم) در صورتیکه کالاهای وارداتی از خارج هم تنزل کرده است این برای اینست که وضعیت بودجه منظم نیست نظارت در خرج نمیشود و کارهای تولیدی بکلی برحله صفر رسیده یکمده اشخاص از صبح تا غروب حقوقی میگیرند و بهیچوجه کار تولیدی نمیکند ما باید امروز قدرت مجلس شورای ملی را که نظارت در خرج است اعمال بکنیم این نظارت را فعلاً یکسال دو سال عمل بکنیم امیدوارم هزینه مان با در آمدمان برابر بشود بنده که از این مرحله جستم این نظارت را که لازم نیست بر میداریم ولی امروز لازم است کمیسیون بودجه با کمال حلاقه مندی ۱۷ ماده تصویب کرده بسیار نظر صحیحی بوده ولی شما گفتید فلان اداره میتوانه یک اتومبیل داشته باشد ولی ابداً نظارت نمیکنید که در ظرف هر ماه یک اتومبیل میخرد بنا بر این تنها تصویب این موضوع کافی نیست این است که سابقاً مجلس شورای ملی در ادوار گذشته همین کار را کرده بود - خودم یادم میآید که در دوره سوم آقای بهاء الملک و چند نفر دیگر را معین کرده بودند حالا هم ممکن که چند نفر را که نظارت سخت و دقیق بکنند و از هزینه های زیادی جلوگیری بکنند تعیین بکنند که نظارت عالی در خرج بکنند و باین وسیله ما میتوانیم این کسر بودجه را تأمین بکنیم اگر این کارها را کردیم یک قدم اصلاحی برای مملکت برداشته ایم و الا ما صادره اتان

همینطور از واردات کسر دارد بودجه مان هم ۲۳۳۴ میلیون ریال کسر دارد نمیدانم چطور ممکن است که ما بتوانیم و مضمندان را ثابت کنیم باید هزینه رایانین بیاوریم و قیمتها را ثابت کنیم اینست که از آقایان تقاضا میکنم که مجلس شورای ملی این وظیفه اصلی

خودش را که نظارت در خرج باشد اعمال بکنند یک کمیسیون سه نفری را تعیین فرمایند که اینها در تمام هزینه های زائد مملکت نظارت بکنند و انشاء الله همینقدر که این کسر بودجه ما رقم شد ممکن است این نظارت را برداریم

نایب رئیس - آقای دکتر عبداله - ببله ، مطالبی که آقای اردلان راجع بلزوم تأمین موازنه بین درآمد و هزینه فرمودند کاملاً منطقی است بنده هم با بیانات ایشان موافقم بهیچ جهت بنده با اساس بودجه مخالفم و اگر فرصتی شد بعنوان مخالف صحبت میکنم ولی در عین حال اعتقاد بنده اینست که پیشنهاداتی که ما میکنیم باید با قوانین و اصول تطبیق بکنند ما حاصل پیشنهاد آقای اردلان این است که سه نفر از مجلس شورای ملی تعیین بکنند تا آنها نظارت بکنند بر هزینه مملکت بنده میخواستم عرض بکنم که نظارت مجلس شورای ملی البته بایستی اعمال بشود ولی این حق نظارت بموجب قانون محاسبات عمومی و قانون دیوان محاسبات از طریق خاصی است ترتیب خاصی برای نظارت مجلس در هزینه ها معین شده است (اردلان - آن بعد از خرج است) اما نظارت غیر از اداره است نظارت یک کسی کاری را میکند یک مقام دیگری هم که ناظر است نگاه میکند و میگوید این عمل را خلاف کردی یا درست کردی و در بعضی کشورها دیوان محاسبات اینطور عمل میکند و در بعضی کشورها اجازه میدهند که قبل از خرج نظارت بکنند هر دو این نظر قابل استدلال است شاید اگر دیوان محاسبات تشکیل میشد از اشخاص صلاحیتدار ما این اجازه را میدادیم شاید بفتح مملکت بودولی در عین حال قدر مسلم این است که اساساً این حتی را که مجلس شورای ملی دارد مستقیماً اعمال نمیکند این حق را بوسیله دیوان محاسبات که با تصویب نمایندگان مجلس شورای ملی انتخاب میشود اعمال میکنند در هر صورت اگر شما بیائید مستقیماً رسیدگی بکنید بهینه های لازم ضروری است یا نه ؟ و اگر این هزینه ضروری بود و با بودجه تطبیق نمیگردد شما جلوش را میگیرید مسلماً این یک عمل اجرائی است و مداخله در قوه اجرائیه است و نتیجه اش فلج شدن دستگاههاست (کشاورز صدر - اینطور هست و بنده خیال میکنم که این مقدماتی که عرض کردم (اردلان - میخواهید این مملکت اصلاح نشود) آقای اردلان شما تمام محاسن را دارید منتهی خیلی زود مصمبی می شوید (اردلان - بنده هیچ حسنی ندارم) و گوش نمیدید بطبق ناطق چون ممکن است در بیان ناطق یک مطالبی باشد که جنابعالی را قانع کند بنده باین مقدماتی که عرض کردم اعتقاد این است که پیشنهاد جنابعالی که یقیناً روی حسن نیت تنظیم شده و تقدیم شده ولی این پیشنهاد در عین حال که روی حسن نیت تنظیم شده و تقدیم شده از چند جهت قابل اشکال است اشکال اول است که اعمال حق نظارت مجلس شورای ملی در هزینه از طریق خاصی است که بموجب قوانین فعلی یعنی قانون محاسبات عمومی و دیوان محاسبات پیش بینی شده اشکال ثانی این است که آنچه شما پیش بینی کرده اید بیش از

نظارت است، نظارت اعمال یعنی کنترل بعد از عمل شما میگوید قبل از اینکه يك خرجی بشود این سه نفر ببینند که آیا این خرج تطبیق میکند با اصول محاسباتی برای تمام مملکت؟ اشکال سوم اینست که عملی نیست چطور ممکن است که يك سه نفری را شما پیدا کنید که در تمام مملکت برای تمام مملکت مخارج مملکت را کنترل بکنند؟ توجه فرمائید و اگر شما چنین سه نفری را پیدا کردید و واجد صلاحیت بودند تازه عملاً امکان ندارد بتوانند این وظیفه را انجام بدهند زیرا مخارج مملکت یکی دوتا نیست که این سه نفر بتوانند این همه کارها را انجام بدهند شما آمده اید بشورای عالی برنامه يك اختیاراتی داده اید حالا میآید يك ماده اینجا پیشنهاد میکنند و میگویند هرگونه خرجی که در مملکت میشود باید این سه نفر کنترل بکنند آقا اگر باید اختیاراتی که میدهد هم آهنکی داشته باشد شما پریروز يك چنین تصمیمی را گرفتید امروز میآید میگویند که سه نفر اختیار بدهیم که در تمام هزینه های مملکت اعمال نظر بکنند با اعتقاد بنده بدایلی که عرض کردم پیشنهاد جنابعالی در عین حال که از روی کمال حسن نیت تقدیم شده نه با اصول تطبیق میکند و نه عملی است.

نایب رئیس - آقای معاون وزارت دارایی فرمایشی دارید؟ فرمائید.

معاون وزارت دارائی (آقای حسین خواجه نوری) - فرمایشات جناب آقای اردلان که از روی کمال حسن نیت بوده است بدو قسمت تقسیم میشود یکی نظارت دولت بر کارهای بازرگانی و یکی هم اعمال نظارت خیلی دقیق در هزینه ها. بنده خواستم حضور آقایان عرض کنم که دستگاههای اقتصادی دولت تمامشان روی قوانین است یا قانون تجارت است یا قانون مخصوصی است که بوسیله مجلس شورای ملی وضع شده است آنها هیت نظارت دارند مجمع عمومی دارند (اردلان - آقا نتیجه اش همین است که ملاحظه فرمائید) (زنك رئیس) وبعد هم مطابق قانون وزارت دارائی بازرسی هائی در آنجا دارد ولی در اینجا بنده دیدم جنابعالی مرفوم فرمودید که این سه نفری که تعیین میشوند بایستی مخارج را قبل از اینکه صورت بگیرد نظارت بکنند و بعد هم دستور بدهند و بعد هم دستورشان را اجرا کنند این دخالت مستقیمی در امر وزارتخانه هاست. خوب متصدی مربوطه از کی دستور بگیرد؟ وزیرش دستور بگیرد یا از اشخاصی که مسئولیت ندارند؟ ولی يك موضوع دیگری راجع بنظارت فرمودید که نظارت همیشه بعداً صورت میگردد و دیوان محاسبات عمل میکنند خواستم عرض کنم که طبق قانون نظارت وزارت دارائی در چند مورد اجرا میشود وظایف وزارت دارائی در سه قسمت و نظارتش در سه قسمت مختلف اجرا میشود یکی تقدیم بودجه است که وزارتخانه بودجه خودش را میدهد بوزارت دارائی و وزارت دارائی رسیدگی میکند و هم میگذارد بوسیله وزارت دارائی تقدیم مجلس شورای ملی میشود بعد از اینکه بتصویب رسید این بودجه را ابلاغ میکنند بوزارتخانه مربوطه این مرحله اول بود. مرحله دوم رسیدگی است که قبیل از خرج میشود نه بعد از خرج. اینکه فرمودید دیوان محاسبات بعد از خرج رسیدگی میکند صحیح است ولی يك رسیدگی قبل از خرج هم هست. خیال میکنم

نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای اردلان آقایانسی که موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد منبایم بودجه وزارت خارجه بيك ميليون ريال تقليل بايد - دهقان

نایب رئیس - آقای دهقان تشریف ندارند (مکی و معتمد دماوندی - من قبول میکنم) پیشنهاد دیگر قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده اول را بطریق زیر پیشنهاد منبایم ماده اول - بودجه سال ۱۳۲۸ کل کشور که از حیث درآمد عمومی مطابق صورت بیوست بالغ بر ۷۶۰۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال و از حیث هزینه عمومی بالغ بر ۷۶۰۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال میباشد با رعایت مقررات زیر تصویب میشود امیر تیمور .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - اگر آقایان نمایندگان محترم توجه فرمائید این پیشنهاد دارای يك منافع بسیار زیادی است در ماده ای که کمیسیون بودجه تقدیم کرده در آمد کشور را ۶۷۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال و مخارج را ۷۶۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال بر آورد کرده و تقریباً سیصد و خورده ای میلیون تومان کسر هزینه بر آورد شده است پیشنهاد بنده این است که جمع و خرج مطابق يك دیگر شده است چرا؟ برای این که تا بحال ما بتجربه رسیده ایم که هیچوقت اقلام درآمد و اقلام هزینه اقلام واقعی نبوده بلکه معمولاً اقلام درآمد را وزارت دارائی و دولت رویه اش اینست که حداقل گرفته و اقلام هزینه را حداکثر و باین ترتیب ارقام بودجه يك ارقام صحیحی نیست بنا بر این يك چیز مسلمی نیست چون چیز مسلمی نیست صلاح نیست که مجلس شورای ملی يك قلم خیلی بزرگ را تصویب بکند و مملکت را در مقابل سیصد میلیون کسر خرج قرار بدهد پیشنهاد بنده این است که رقم عایدات و مخارج با يك دیگر مطابق خواهد بود و رقم پیشنهادی بنده ۷۶۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ فقط ۲۰ میلیون مالیات مزروعی که مجوز قانونی ندارد کسر شده و الا بقیه اش عین همین ماده پیشنهادی کمیسیون بودجه و عبارت هم عیناً عبارت تقدیمی کمیسیون بودجه است بنا بر این من تمنی میکنم که مجلس شورای ملی باین پیشنهاد موافقت فرماید و راضی

نشانند که مملکت را در مقابل سیصد میلیون کسر خرج احتمالی بدون جهت قرار بدهند.

نایب رئیس - آقای رضوی و فکر جناب آقای امیر تیمور بسیار پیشنهاد خوبی است و فکرشان هم بسیار فکر خوبی است ایده و آمال هر يك از آقایان نمایندگان مجلس بلکه هر ایانی که علاقه مند به مملکت و اصلاحات باشد نیست مگر اینکه روزی کار مملکت اینچور باشد که آنچه را که ما داخل داریم و میتوانیم مالیات جمع کنیم خرج هم لا اقل همانقدر داشته باشیم اما آقایان يك پولی نیست که يك ارباب داده باشد بيك ناظر خرج و بگوید این پول را بگیر برو خرج کن اگر واقعاً حساب پول و جمع و خرج و بودجه مملکت باین نحو میشد بسیار خوب بود شاید دولت هم خیل زود قبول میکرد و اینکه مجلس شورای ملی بگوید هفت میلیارد پول بشما میدهم شمار بروید خرج بکنید آنها هم بعد هر چه لازم بشود بگیرند نداریم اما بودجه بار تست از يك ارقامی که آورده اند این ارقام را گذاشته اند در اختیار شما، در اختیار مجلس آقایان این ارقام را نگاه کنید وقت فرمائید هر کدام میدانید زائد است و نباید بدهند شما بگوید دولت ندهد دولت هم ندهد بنده خیال نمیکنم که دولت بتواند اینکار را بکند که يك رقمی را که مجلس شورای ملی بدولت بگوید خرج کن او خرج کند خدا میخواهد من یقین دارم که میخواهد اما همینطور بطور کلی بگوئیم بودجه اینقدر بشود بنظر بنده این حرف غیر عملی است یعنی این بودجه موجود را چکارش کنند، این تشکیلات را چکارش کنند، کدامیک را بزنند غالباً این تشکیلات متکی بيك قانونی است که آن قوانین لغو نشده است، آن افرادی که در خدمت دولت هستند تکلیف آنها چیست؟ بالاخره ملاحظه فرمائید يك طوفانی و بحرانی ایجاد میکنند و بنده خیال میکنم همه چیز این پیشنهاد خوب است غیر از اینکه کاملاً غیر عملی است و اساساً مطابق این وضعی که بودجه دارد جز بهمان صورتی که عرض کردم که ارقام فاضل را رویش دست بگذاریم و بگوئیم این را خرج نکنید وسیله دیگری از لحاظ تقلیل فعلاً در اختیار مجلس نیست.

رئیس - آقای مخیر

مخیر - آقای رضوی کار مخیر را خیلی آسان کردند من بیانات زیادی ندارم فقط خواستم عرض کنم که این پیشنهادی که آقای امیر تیمور فرمودند البته آرزوی مخیر و مجلس شورای ملی همیشه این است که عایدات و مخارج بودجه تطبیق بکند ولی این پیشنهاد مناسفانه عملی نیست برای اینکه معلوم نیست که از چه مخارجی کم بکنیم و بجای اضافه بکنیم بنا بر این کاملاً دستگاه دولت را مختل میکند لذا مخیر نمیتواند این پیشنهاد را قبول کند.

مکی - آقای دکتر معظمی اگر این پیشنهاد تصویب بشود و بعد اضافات و ترفیعات ۲۷ و ۲۸ را بدهند چه ضرر دارد؟

نایب رئیس - رأی میگیریم به پیشنهاد آقای امیر تیمور....

امیر تیمور - آقای عامری بعنوان موافق میخواهند صحبت کنند.

نایب رئیس - اعلام رای شده است عنوان

موافق در آئین نامه نیست . رأی میگیریم به پیشنهاد آقای امیر تیمور آقایانی که موافقت قیام کنند (عده ای قیام نمودند) تصویب نشد .

عده ای از نمایندگان - تصویب شد آقا، تصویب شد .

امیر تیمور - آقای رئیس تصویب شد بفرمائید درست بشمارند .

نایب رئیس - پیشنهاد آقای ملک مدنی **عده ای از نمایندگان** - تصویب شد .

امیر تیمور - آقا والله شد، بخدا تصویب شد، اشتباه فرمائید تصویب شد .

نایب رئیس - آقایان منشیها شمرند بنده هم دیدم تصویب نشد .

امیر تیمور - خدای من شاهد است تصویب شد شما حق را از مملکت دارید سلب میکنید من زیر بار نمیروم .

چند نفر از نمایندگان - با ورقه رأی بگیرند .

دکتر عبده - آقای رئیس بنده مخالف بودم ولی مشکوک است .

نایب رئیس - پیشنهاد کنید با ورقه رأی گرفته شود .

آزاد - نظامنامه تعیین کرده است .

نایب رئیس - آقایان توجه فرمائید، آقای فرامرزی توجه کنید در آئین نامه می نویسند اگر يك پیشنهادی در رأی باقیام و قعود مشکوک شد میشود با ورقه رأی گرفت حالا بسته بنظر مجلس است من خودم تصور میکنم تصویب نشد از آقایان منشیها هم پرسیدم گفتند تصویب نشد حالا اگر مجلس مشکوک میدانند با ورقه رأی میگیریم (عده ای از نمایندگان - با ورقه رأی بگیرند) بنا بر این با ورقه رأی گرفته میشود .

خواجه نوری - بنده میخواهم توضیح بدهم **نایب رئیس** - اعلام رأی شده است عده ای دهندگان ۶۷ نفر آقایانیکه با پیشنهاد آقای امیر تیمور موافقت ورقة سفید میدهند آنهائیکه مخالفند ورقة کبود میدهند .

(اسامی آقایان بشرح زیر بوسیله منشیان مجلس قرائت شده هر يك رای خود را دادند)

آقایان : معتمد دماوندی . اردلان . صفوی دکتر عبده . دکتر معظمی . امینی . مکی . مسعود نابتی . امیر تیمور . نبوی . دکتر آشتیانی . عامری حائری زاده . کهید . اسدی . نیکویی . آصف محمود محمود . صادقی . وکیل . امامی خونی . کشاورز صدر . منصف . گنجه . رضوی . یمن اسفندیاری . کامل ماکوئی . ضیاء ابراهیمی . گنابادی بوداغبان . آزاد . مشایخی . قبادیان . کفائی . دکتر مجتهدی . صاحب جمع . عباس مسعودی . دکتر متین دفتری . عبدالرحمن فرامرزی . عباسی . بامانقلیج . دکتر ملکئی . نصر الملک . اسکندری شریعت زاده . ارباب . گرگانی . ابوالقاسم بهبهانی . سالار بهزادی . اسلامی . علی وکیل . تقی زاده اخوان . ملک پور . قوامی . صاحب دیوانی . ارباب کیو . احمد فرامرزی . نواب . غضنفری . اینلخان دادور . حانقی . موسوی .

(پس از استخراج آراء ۲۱ ورقة موافق و

۲۰ ورقة مخالف شماره شد) **نایب رئیس** - بیست وبك نفر موافق بودند بنا بر این قابل توجه نشد .

اسامی موافقین: آقایان : آصف . متین دفتری حائری زاده . گنابادی . امینی . کهید . بامانقلیج آزاد . سالار بهزادی . ابوالقاسم بهبهانی . شریعت زاده . وکیل . عباس مسعودی . مسعود نابتی . امیر تیمور . معتمد دماوندی . مکی . دکتر ملکئی . گرگانی . صاحب جمع . (یک ورقة لایقراء)

اسامی مخالفین - آقایان : اردلان . نورالدین امامی . بوداغبان . رضوی . قوامی . موسوی . احمد فرامرزی . محمود محمود . دکتر آشتیانی . کفائی . دکتر معظمی . دادور . اینلخان . یمن اسفندیاری . ضیاء ابراهیمی . مشایخی گنجه . صاحب جمع . قبادیان - مخالف بدون امضاء یک ورقة .

۲۰ ورقة سفید علامت امتناع . **نایب رئیس** - پیشنهاد دیگری قرائت میشود . (پیشنهاد آقای کشاورز صدر بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم که هزینه زمان جنگ بکسانی که بیش از پنج هزار ریال حقوق میگیرند پرداخت نشود و مبلغ آن از رقم هزینه کسر شود .

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر فرمائید .

کشاورز صدر - بنظر بنده اگر بخواهیم بودجه را تعدیل بکنیم باید يك راهی باشد که دولت بتواند بآن عمل کند و آن تصمیم را بوقع اجرا بگذارد و چرخها هم فلج نشود . عموم آقایان نمایندگان موافقت باینکه این بودجه تعدیل بشود این کسر بودجه جبران بشود بنده خودم هم در کمیسیون بودجه بوده ام و تصدیق آقای مخیر همه جا متذکر شده ام و حتی یاد آور شده ام که شما میتواند این کسر بودجه خودتانرا از محل بانك صنعتی و شرکتهای دیگر تان جبران کنید آنجاها ممکن است يك رقتهای وبك مراجهتائی بشود که از آن محل جبران این کسر بودجه شود حالا بنظر بنده آنچه یادم میآید ۱۸۰ میلیون تومان بابت كك هزینه زمان جنگ بحقوقات افزوده شده است که پرداخت میشود و در حدود ۱۰۰ میلیون تومان از این مبلغ بکسانی داده میشود که از یانصد تومان حقوقشان زیاد تر است بنده معتقدم که الان نمیشود بحقوق هیچیک از مستخدمین دولت بخصوص طبقات پائین غیر از يك طبقه معین دست زد زیرا اینها تنها مر معاششان استخدام است و مادام که دولت برای آنها کاری نکرده باید کار تولیدی تهیه نکرده است نمیشود آنها را بیرون کرد و از حقوقشان کسر کرد یا حقوقشانرا نداد حتی من عقیده دارم که بی جهت وزارت دارائی پرداخت اضافات خدمتگذاران جزء رانمغ کرده است و نداده است جمع آنچه را که نداده است شاید ۱۲ میلیون تومان بیشتر نباشد و حال آنکه ما از يك قسمت بودجه نمیتوانیم این مقدار را صرفه جوئی کنیم بنایند از يك مستخدم جزء بدبختی که از صبح تاغروب زحمت میکشد صد تومان حقوق میگیرد اضافه اش را کسر کنیم این است که بنده يك راه عملی پیدا کرده ام که صد میلیون تومان از اضافه خرج شما میکاهد

و میماند ۲۳۰ میلیون تومان که آنرا هم آقایان دیگر بافکارشان میرسد و جبران میشود نظر آقای

امیر تیمور هم از این راه تأمین خواهد شد پیشنهاد بنده این است که كك هزینه زمان جنگ را بکسانی که از یانصد تومان بیشتر حقوق میگیرند بکسند با اصول محاسباتی برای تمام مملکت؟ اشکال سوم اینست که عملی نیست چطور ممکن است که يك سه نفری را شما پیدا کنید که در تمام مملکت برای تمام مملکت مخارج مملکت را کنترل بکنند؟ توجه فرمائید و اگر شما چنین سه نفری را پیدا کردید و واجد صلاحیت بودند تازه عملاً امکان ندارد بتوانند این وظیفه را انجام بدهند زیرا مخارج مملکت یکی دوتا نیست که این سه نفر بتوانند این همه کارها را انجام بدهند شما آمده اید بشورای عالی برنامه يك اختیاراتی داده اید حالا میآید يك ماده اینجا پیشنهاد میکنند و میگویند هرگونه خرجی که در مملکت میشود باید این سه نفر کنترل بکنند آقا اگر باید اختیاراتی که میدهد هم آهنکی داشته باشد شما پریروز يك چنین تصمیمی را گرفتید امروز میآید میگویند که سه نفر اختیار بدهیم که در تمام هزینه های مملکت اعمال نظر بکنند با اعتقاد بنده بدایلی که عرض کردم پیشنهاد جنابعالی در عین حال که از روی کمال حسن نیت تقدیم شده نه با اصول تطبیق میکند و نه عملی است.

نایب رئیس - آقای معاون وزارت دارائی فرمایشی دارید؟ فرمائید.

معاون وزارت دارائی (آقای حسین خواجه نوری) - فرمایشات جناب آقای اردلان که از روی کمال حسن نیت بوده است بدو قسمت تقسیم میشود یکی نظارت دولت بر کارهای بازرگانی و یکی هم اعمال نظارت خیلی دقیق در هزینه ها. بنده خواستم حضور آقایان عرض کنم که دستگاههای اقتصادی دولت تمامشان روی قوانین است یا قانون تجارت است یا قانون مخصوصی است که بوسیله مجلس شورای ملی وضع شده است آنها هیت نظارت دارند مجمع عمومی دارند (اردلان - آقا نتیجه اش همین است که ملاحظه فرمائید) (زنك رئیس) وبعد هم مطابق قانون وزارت دارائی بازرسی هائی در آنجا دارد ولی در اینجا بنده دیدم جنابعالی مرفوم فرمودید که این سه نفری که تعیین میشوند بایستی مخارج را قبل از اینکه صورت بگیرد نظارت بکنند و بعد هم دستور بدهند و بعد هم دستورشان را اجرا کنند این دخالت مستقیمی در امر وزارتخانه هاست. خوب متصدی مربوطه از کی دستور بگیرد؟ وزیرش دستور بگیرد یا از اشخاصی که مسئولیت ندارند؟ ولی يك موضوع دیگری راجع بنظارت فرمودید که نظارت همیشه بعداً صورت میگردد و دیوان محاسبات عمل میکنند خواستم عرض کنم که طبق قانون نظارت وزارت دارائی در چند مورد اجرا میشود وظایف وزارت دارائی در سه قسمت و نظارتش در سه قسمت مختلف اجرا میشود یکی تقدیم بودجه است که وزارتخانه بودجه خودش را میدهد بوزارت دارائی و وزارت دارائی رسیدگی میکند و هم میگذارد بوسیله وزارت دارائی تقدیم مجلس شورای ملی میشود بعد از اینکه بتصویب رسید این بودجه را ابلاغ میکنند بوزارتخانه مربوطه این مرحله اول بود. مرحله دوم رسیدگی است که قبیل از خرج میشود نه بعد از خرج. اینکه فرمودید دیوان محاسبات بعد از خرج رسیدگی میکند صحیح است ولی يك رسیدگی قبل از خرج هم هست. خیال میکنم

نایب رئیس - رأی میگیریم پیشنهاد آقای اردلان آقایانسی که موافقت قیام کنند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد پیشنهاد دیگری قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد منبایم بودجه وزارت خارجه بيك ميليون ريال تقليل بايد - دهقان

نایب رئیس - آقای دهقان تشریف ندارند (مکی و معتمد دماوندی - من قبول میکنم) پیشنهاد دیگر قرائت میشود.

(شرح زیر قرائت شد)

ماده اول را بطریق زیر پیشنهاد منبایم ماده اول - بودجه سال ۱۳۲۸ کل کشور که از حیث درآمد عمومی مطابق صورت بیوست بالغ بر ۷۶۰۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال و از حیث هزینه عمومی بالغ بر ۷۶۰۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال میباشد با رعایت مقررات زیر تصویب میشود امیر تیمور .

نایب رئیس - آقای امیر تیمور

امیر تیمور - اگر آقایان نمایندگان محترم توجه فرمائید این پیشنهاد دارای يك منافع بسیار زیادی است در ماده ای که کمیسیون بودجه تقدیم کرده در آمد کشور را ۶۷۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال و مخارج را ۷۶۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ ریال بر آورد کرده و تقریباً سیصد و خورده ای میلیون تومان کسر هزینه بر آورد شده است پیشنهاد بنده این است که جمع و خرج مطابق يك دیگر شده است چرا؟ برای این که تا بحال ما بتجربه رسیده ایم که هیچوقت اقلام درآمد و اقلام هزینه اقلام واقعی نبوده بلکه معمولاً اقلام درآمد را وزارت دارائی و دولت رویه اش اینست که حداقل گرفته و اقلام هزینه را حداکثر و باین ترتیب ارقام بودجه يك ارقام صحیحی نیست بنا بر این يك چیز مسلمی نیست چون چیز مسلمی نیست صلاح نیست که مجلس شورای ملی يك قلم خیلی بزرگ را تصویب بکند و مملکت را در مقابل سیصد میلیون کسر خرج قرار بدهد پیشنهاد بنده این است که رقم عایدات و مخارج با يك دیگر مطابق خواهد بود و رقم پیشنهادی بنده ۷۶۰۰۰۰۷۸۵۸۶۹۰۷ فقط ۲۰ میلیون مالیات مزروعی که مجوز قانونی ندارد کسر شده و الا بقیه اش عین همین ماده پیشنهادی کمیسیون بودجه و عبارت هم عیناً عبارت تقدیمی کمیسیون بودجه است بنا بر این من تمنی میکنم که مجلس شورای ملی باین پیشنهاد موافقت فرماید و راضی

نشانند که مملکت را در مقابل سیصد میلیون کسر خرج احتمالی بدون جهت قرار بدهند.

نایب رئیس - آقای رضوی و فکر جناب آقای امیر تیمور بسیار پیشنهاد خوبی است و فکرشان هم بسیار فکر خوبی است ایده و آمال هر يك از آقایان نمایندگان مجلس بلکه هر ایانی که علاقه مند به مملکت و اصلاحات باشد نیست مگر اینکه روزی کار مملکت اینچور باشد که آنچه را که ما داخل داریم و میتوانیم مالیات جمع کنیم خرج هم لا اقل همانقدر داشته باشیم اما آقایان يك پولی نیست که يك ارباب داده باشد بيك ناظر خرج و بگوید این پول را بگیر برو خرج کن اگر واقعاً حساب پول و جمع و خرج و بودجه مملکت باین نحو میشد بسیار خوب بود شاید دولت هم خیل زود قبول میکرد و اینکه مجلس شورای ملی بگوید هفت میلیارد پول بشما میدهم شمار بروید خرج بکنید آنها هم بعد هر چه لازم بشود بگیرند نداریم اما بودجه بار تست از يك ارقامی که آورده اند این ارقام را گذاشته اند در اختیار شما، در اختیار مجلس آقایان این ارقام را نگاه کنید وقت فرمائید هر کدام میدانید زائد است و نباید بدهند شما بگوید دولت ندهد دولت هم ندهد بنده خیال نمیکنم که دولت بتواند اینکار را بکند که يك رقمی را که مجلس شورای ملی بدولت بگوید خرج کن او خرج کند خدا میخواهد من یقین دارم که میخواهد اما همینطور بطور کلی بگوئیم بودجه اینقدر بشود بنظر بنده این حرف غیر عملی است یعنی این بودجه موجود را چکارش کنند، این تشکیلات را چکارش کنند، کدامیک را بزنند غالباً این تشکیلات متکی بيك قانونی است که آن قوانین لغو نشده است، آن افرادی که در خدمت دولت هستند تکلیف آنها چیست؟ بالاخره ملاحظه فرمائید يك طوفانی و بحرانی ایجاد میکنند و بنده خیال میکنم همه چیز این پیشنهاد خوب است غیر از اینکه کاملاً غیر عملی است و اساساً مطابق این وضعی که بودجه دارد جز بهمان صورتی که عرض کردم که ارقام فاضل را رویش دست بگذاریم و بگوئیم این را خرج نکنید وسیله دیگری از لحاظ تقلیل فعلاً در اختیار مجلس نیست.

رئیس - آقای مخیر

مخیر - آقای رضوی کار مخیر را خیلی آسان کردند من بیانات زیادی ندارم فقط خواستم عرض کنم که این پیشنهادی که آقای امیر تیمور فرمودند البته آرزوی مخیر و مجلس شورای ملی همیشه این است که عایدات و مخارج بودجه تطبیق بکند ولی این پیشنهاد مناسفانه عملی نیست برای اینکه معلوم نیست که از چه مخارجی کم بکنیم و بجای اضافه بکنیم بنا بر این کاملاً دستگاه دولت را مختل میکند لذا مخیر نمیتواند این پیشنهاد را قبول کند.

مکی - آقای دکتر معظمی اگر این پیشنهاد تصویب بشود و بعد اضافات و ترفیعات ۲۷ و ۲۸ را بدهند چه ضرر دارد؟

نایب رئیس - اعلام رای شده است عنوان

شماره ۷۸۳۰ روز و دستور جلسه آینده • ۲۲۸۴۲۸

نظر باده ۹۳ آیین نامه داخلی مجلس شورای ملی بر حسب دستور ریاست محترم مجلس شورای ملی روز وساعت تشکیل جلسه آینده و دستور آن برای درج در روزنامه رسمی کشور شاهنشاهی ذیلا اطلاع داده میشود •

روز تشکیل جلسه آینده - ۵شنبه ۱۶ تیرماه ۱۳۲۸

ساعت تشکیل جلسه - چهار ساعت قبل از ظهر

دستور جلسه:

بقیه شور در گزارش کمیسیون بودجه راجع بودجه سال ۱۳۲۸ کل کشور

اداره دفتر ریاست مجلس شورای ملی

نایب رئیس - يك دفعه دیگر پیشنهاد آقای کشاورز خوانده میشود •

(بشرح زیر خوانده شد)

پیشنهاد میکنم کمک هزینه زمان جنگ بکسانیکه بیش از ۵۰۰۰ ریال حقوق بگیرند پرداخت نشود •

۳ - ختم جلسه

نایب رئیس - چون عده برای رای کافی نیست و عده برای پیشنهادات دیگر هم کافی نیست و باید رای گرفته شود اگر آقایان اجازه بدهند مجلس را ختم میکنیم مجلس فردا ۴ ساعت بظهر •

(سه ربع بعد از ظهر مجلس خاتمه یافت)

نایب رئیس مجلس شورای ملی - **امیر حسین باجیان**

مذاکرانی که ما در کمیسیون بودجه کردیم ماصلاح مملکت ندیدیم که بستن خدمت دولت صدمه ای وارد بیاید و این پیشنهادی را که آقای کشاورز صدر دادند اگر یانصد تومان باشد فقط يك عده معدودی از استادان و قضات هستند که فقط آنها محروم میشوند از این کمک هزینه و این صحیح نیست •

مکی - آقای دکتر معظمی اگر این پیشنهاد تصویب بشود و ترفیعات سالهای ۲۷ و ۲۸ مستخدمین جزء داده شود چه مانعی دارد ؟

دکتر معظمی - اگر این پیشنهاد تصویب بشود زندگی يك عده ای را ما فلج کرده ایم و این بصلاح نیست •

هزینه نسبت بزمان جنگ کجایش تنزل کرده چقدر ارزان شده این حساب را اول بدهید بعد پیشنهاد کنید تا نایب آقا اصلاحات از این راهها میسر نیست هیئتهای حا کمه بایستی فکر تولید بکنند حقوق مردم را کم کردن، زندگی مردم را در مضیقه انداختن اینها کارها را اصلاح نمیکند بلکه افساد هم میکنند هیئتهای حا کمه خوبست بپردازند بتولید و منشاء تولید را زیاد بکنند در مملکت کار ایجاد کنند که مردم بروند عقب کسب و کارشان ولی اینکه حقوق مردم را ندهند و مردم را در مضیقه بیندازند اینها اصلاح نیست و بنده جداً مخالفم بیش از این زندگی مردم را در مضیقه بیندازید •

نایب رئیس - آقای کشاورز صدر پیشنهادتان را مسترد میکنید ؟

کشاورز صدر - خیر مسترد نمیکنم اصلاح کردم بجای ۵۰۰ تومان ۵۰۰۰ تومان باشد •

نایب رئیس - باید بنویسید شفاهاً نمیشود آقای مخبر •

مخبر - بنده خواستم عرض کنم آقایانی که به پیشنهاد آقای امیر تیمور رای ندادند مخالف صرفه جوئی نیستند منتهی صرفه جوئی را ما میخواهیم بدانیم که ضرر بچه طبقه ای میخورد امروز مطابق